

1 ALGEMEEN

De nummers van de artikelen waarnaar verwezen wordt, stemmen overeen met de nummers van de artikelen uit

- de wet van 15.06.2006 overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten;
- het koninklijk besluit van 15.07.2011 plaatsing van overheidsopdrachten in klassieke sectoren;
- het koninklijk besluit van 14.01.2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken.

Dit Standaardbestek bevat een afwijking van de volgende artikelen van het koninklijk besluit van 14.01.2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken:

- artikel 44 (In gebreke blijven en sancties);
- artikel 55 (Schadevergoeding voor schorsingen op bevel van de aanbestedende overheid);
- artikel 82, §2 (Tegenproeven).

2 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN DE WET VAN 15.06.2006 OVERHEIDSOPDRACHTEN EN BEPAALDE OPDRACHTEN VOOR WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN (BS 15 FEBRUARI 2007)

Art. 7 Betalingen

De voorraden die aangelegd zijn voor de uitvoering en die door de aanbestedende overheid zijn goedgekeurd, worden niet beschouwd als verstrekte en aanvaarde prestaties zolang deze voorraden niet op de plaats van verwerking zijn toegekomen tenzij andersluidende beslissing van de leidend ambtenaar.

Art. 11 Vertrouwelijke informatie

De plannen, documenten en voorwerpen, ter beschikking gesteld door de aanbestedende overheid, mogen door de aannemer niet worden gereproduceerd of in de opdracht aangewend worden, dan met de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de aanbestedende overheid. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden worden verbonden.

3 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 15.07.2011 PLAATSING OVERHEIDSOPDRACHTEN KLASSIEKE SECTOREN (BS 09 AUGUSTUS 2011)

Art. 6 §3 Gebruik elektronische middelen

De aanbestedende overheid staat het gebruik van elektronische middelen toe voor het uitwisselen, in de loop van de procedure, van schriftelijke stukken, andere dan offertes. Deze communicatie gebeurt enkel rechtsgeldig via het e-mailadres en/of faxnummer vermeld in de opdrachtdocumenten.

Art. 7 §1 Technische specificaties en normen algemeen

Naast de wettelijke en reglementaire voorschriften zijn de volgende documenten van toepassing op de opdrachten onderhevig aan dit Standaardbestek:

- de technische bepalingen van het Standaardbestek 250 voor de wegenbouw versie 3.1 van 2014 (hoofdstukken 2 tot en met 14).

Elke verwijzing naar typevoorschriften dient te worden gelezen als aangevuld met “of gelijkwaardig”.

Voor alle in dit Standaardbestek en in de opdrachtdocumenten vermelde technische specificaties en normen dient de aannemer die versies toe te passen die ten laatste tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes geldig zijn:

- in het geval van normen (NBN, NBN-EN of NBN-ISO,...) geldt de datum van homologatie van de norm of bij ontstentenis van zijn registratie;
- in het geval van typevoorschriften (STS, PTV, ...) geldt de publicatiedatum;
- in het geval van de voorschriften van het NTMB-zorgsysteem geldt de datum van publicatie door het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Voor de in dit Standaardbestek en in de opdrachtdocumenten vermelde technische specificaties en normen die geheel of gedeeltelijk ingetrokken en vervangen worden door andere technische specificaties en normen, gelden de vervangende technische specificaties en normen die ten laatste tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes geldig zijn.

De vermelde termijnen van tien dagen vóór de datum van de opening van de offertes gelden niet indien de CE-markering wettelijk verplicht wordt voor een bouwproduct. In dit geval moet de aannemer steeds de technische specificaties in acht nemen die de basis vormen voor de CE-markering van het betreffende product, evenals de bijhorende nationale aanvullingen of toepassingsnormen.

De opdrachtdocumenten vermelden de type- en/of standaardbestekken, de algemene omzendbrieven en dienstorders, de technische afleveringen van het algemene bestek en de andere documenten die op de aanneming van toepassing zijn.

De wijzigingsberichten die minstens zes kalenderdagen voor de datum, bepaald voor de ontvangst van de offertes, in Bulletin der Aanbestedingen en desgevallend in het Publicatieblad van de Europese Unie zijn verschenen, maken integraal deel uit van de contractuele bepalingen. De inschrijver wordt geacht hiervan kennis te hebben genomen en ermee rekening te hebben gehouden bij het opstellen van zijn offerte.

Art. 9 §2 Indiening van varianten

Indien varianten zijn toegestaan of worden opgelegd, dienen zowel de basisofferte als elke variante via een afzonderlijk offerteformulier te worden ingediend.

Art. 16 Allerlei heffingen

De belasting over de toegevoegde waarde wordt in een afzonderlijke post van de opmetingsstaat vermeld en wordt bij de prijs van de offerte gevoegd.

Art. 18 Keurings- en opleveringskosten

Alle handelingen die vereist zijn voor de voorgeschreven onderzoeken, alsook de eventuele herstellingen die na de controle noodzakelijk blijken, zijn ten laste van de aannemer.

De kosten van de prestaties die in verband met de opleveringen worden geleverd door derden, worden ten laste van de aannemer aangerekend tegen de door deze derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de prestaties die de aannemer in verband met de opleveringen zelf uitvoert, blijven te zijnen laste.

Art. 19 §1 Elementen die in de prijzen begrepen zijn

De aannemer is verplicht op zijn kosten alle ondergeschikte werken en leveringen uit te voeren die niet expliciet vermeld zijn in een post van de samenvattende opmeting, maar die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de aanneming zoals bepaald in de opdrachtdocumenten, en/of voor de uitvoering van die post voor zover hierdoor geen bijkomende wegonderdelen aangebracht worden ten laste van de aanneming.

De levering, het vervoer en het ter plaatse aanbrengen van de in de opdrachtdocumenten voorgeschreven materialen, zijn voor rekening van de aannemer, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten.

Alle kosten inherent aan de uitvoering van de algemene maatregelen zoals voorzien in artikel 79 (inclusief de bepalingen van **2-13** en **2-14**), zijn voor rekening van de aannemer, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten.

Zijn in de prijs inbegrepen:

- de bijdrage verschuldigd aan het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw (OCW);
- de bijdrage verschuldigd aan het Wetenschappelijk en Technisch Centrum van het Bouwbedrijf (WTCB).

Het tijdelijk stockeren van uitgegraven bodem binnen de werf is een last van de aanneming, tenzij hiervoor een afzonderlijke post voorzien is.

De kosten voor de opmaak van alle detail- en werktekeningen die tijdens de uitvoering nodig zijn, zijn een last van de aanneming, met uitzondering van de opmaak van de as-builtonplannen waarvoor een afzonderlijke post wordt voorzien.

Het plaatsen en uitvoeren van alle maatregelen ter bescherming van de bestaande vegetatie is een aannemingslast tenzij afzonderlijke posten voorzien zijn.

Alle kosten van verzekeringen zijn een last van de aanneming, met uitzondering van de ABR-polis en de verzekering voor de 10-jarige aansprakelijkheid waarvoor een afzonderlijke post wordt voorzien.

Art. 19 §3 Elementen die in de prijzen begrepen zijn

Art. 19 §1, 3° wordt aangevuld als volgt:

Volgende kosten zijn eveneens ten laste van de aannemer, tenzij hiervoor een aparte post in de samenvattende opmeting werd voorzien:

- het aanpassen van de fasering en planning van de werken aan de definitieve verplaatsingen van nutsleidingen die nog tijdens de uitvoering van de werken dienen te gebeuren;
- het werken met de nodige en wettelijke voorzorgsmaatregelen en voorzichtigheid in de omgeving van nutsleidingen en hun bijhorende installaties, alsook de eventuele peilingen om deze voorzorgsmaatregelen wat te kunnen verminderen;
- de eventueel vereiste bescherming van de bestaande en te behouden nutsleidingen en hun bijhorende installatie.

Art. 20 §1 Prijsherziening

De opdrachtdocumenten vermelden welke formules op de opdracht van toepassing zijn¹. Er kan gebruik gemaakt worden van een combinatie van verschillende formules. Desgevallend kan hierbij gebruik gemaakt worden van de formules opgenomen onder **5**.

Op posten met VS en GS is geen prijsherziening van toepassing.

De prestaties worden maandelijks herzien (d.w.z. vaste herzieningsfrequentie van één maand).

De herzieningsperiodes vallen samen met de in artikel 66 bepaalde betalingsperiodes.

Voor de berekening van de prijsherziening wordt voor iedere prestatie in de vorderingsstaat nagegaan binnen welke herzieningsperiode de prestatie aanvangt. De startdatum van de bekomen herzieningsperiode is de referentiedatum waarop de referentiermijn van iedere parameter in de prijsherzieningsformule zal worden toegepast. De bekomen datum bepaalt welke parameterwaarde zal worden gebruikt in de berekening van de prijsherziening.

Art. 21 §2 Controle ter plaatse

De aanbestedende overheid heeft het recht één of meerdere personen aan te wijzen, die de boekhoudkundige stukken verifiëren en ter plaatse onderzoeken uitvoeren om de juistheid van de door de inschrijver verstrekte inlichtingen te onderzoeken.

Art. 53 §1 Taalgebruik

De inschrijver gebruikt uitsluitend het Nederlands in zijn mondelinge en schriftelijke communicatie met de aanbestedende overheid.

Van documenten die enkel in een andere taal beschikbaar zijn, kan de aanbestedende overheid een vertaling eisen. De vertaling gebeurt op kosten van de inschrijver. De vertaling is het enige rechtsgeldige.

Art. 57 Verbintenistermijn voor de inschrijvers

De inschrijvers blijven gebonden door hun offerte gedurende een termijn van honderdtwintig (120) kalenderdagen, ingaande de dag na de zitting voor de opening van de offertes.

Art. 60 Administratieve vereenvoudiging

§1 De aanbestedende overheid vraagt voor de Belgische inschrijvers zelf de volgende documenten op:

1. Attest inzake sociale zekerheid en het bijbehorend attest “inhoudingsplicht artikel 30bis”;
2. Attest niet-faillissement;
3. Bewijs van erkenning;
4. Fiscaal attest inzake directe belastingen en BTW.

§2 De inschrijver hoeft de gevraagde inlichtingen en documenten niet voor te leggen indien hij deze documenten de afgelopen drie maanden al heeft voorgelegd voor een andere procedure uitgeschreven door de aanbestedende overheid zoals bepaald in de opdrachtdocumenten. In dergelijk geval dient hij uitdrukkelijk het besteknummer, de benaming van de opdracht alsook de datum van de opening van de offertes van deze opdracht in zijn offerte aan te geven.

Art. 61 §4 Uitsluitingscriteria

Door in te schrijven verklaart de inschrijver zich niet in een toestand van uitsluiting te bevinden zoals bedoeld in artikel 61 §1 en §2.

¹ Er wordt aangeraden om slechts een beperkt aantal prijsherzieningsformules (maximum 5 à 7) op te nemen in de opdrachtdocumenten. Het is aangewezen om slechts specifieke prijsherzieningsformules te voorzien voor die posten die een belangrijk deel van de opdracht uitmaken (bv. meer dan 5 % van de ramingsom).

De aanbestedende overheid houdt zich het recht voor om de attesten die de niet- uitsluiting bewijzen op te vragen ongeacht het moment van de procedure voor de sluiting van de opdracht.

Art. 64 Toegangsverbod

Door in te schrijven op deze opdracht verklaart de inschrijver zich niet in een toestand van belangenvermenging zoals bedoeld in dit artikel te bevinden.

Art. 74 Beroep op draagkracht andere entiteiten

Als de inschrijver zich beroept op de draagkracht van andere entiteiten, moet de behoorlijk ondertekende en gedagtekende verbintenis met deze entiteit bij de offerte gevoegd worden. Deze verbintenis vermeldt steeds voor welk gedeelte de inschrijver beroep doet op de draagkracht van de andere entiteit.

Het is de inschrijver niet toegelaten een beroep te doen op de draagkracht van andere entiteiten wanneer aan deze laatste het toegangsrecht is ontzegd op grond van artikel 21 van de wet.

Art. 80 Vorm van de offerte

De aandacht van de inschrijver wordt erop gevestigd dat hij zijn offerte en zijn samenvattende opmeting moet invullen op de bij de opdrachtdocumenten gevoegde formulieren.

Art. 81 Inhoud van de offerte

Bij het offerteformulier dienen de volgende documenten te worden gevoegd:

1. De samenvattende opmeting (artikel 83);
2. De documenten die vereist zijn voor de selectie (zie artikels 58 en volgende);
3. De bewijzen dat de personen, die de offerte ondertekenden, statutair of bij volmacht bevoegd zijn om de bedrijven geldig in en buiten rechte te vertegenwoordigen (artikel 82 §3). Dit gebeurt naargelang de rechtsvorm van de bedrijven door het bijvoegen van één van de volgende documenten:
 - a) uittreksel of kopie van de statutaire clausule i.v.m. de vertegenwoordigingsbevoegdheid en een kopie van de akte of afschrift van de notulen van de algemene vergadering, zoals verschenen in het B.S., houdende benoeming van de bestuurders;
 - b) volmacht om het bedrijf te vertegenwoordigen of om bevoegdheid door te geven aan een ander persoon;
 - c) voorleggen van benoemingsbesluit van zaakvoerder;
 - d) andere documenten ter staving van de bevoegdheid.

Art. 83 Samenvattende opmeting

§1 In de samenvattende opmeting gaat de post vergezeld van de vermelding:

- a) "GP", globale prijs, als de hoeveelheid niet aangegeven is;
- b) "VH", vermoedelijke hoeveelheid;
- c) "FH", forfaitaire hoeveelheid;
- d) "VS", voorbehouden som;
- e) "GS", geraamde som.

§2 De vermoedelijke hoeveelheden mogen niet verbeterd worden in de samenvattende opmeting zelf, maar enkel in een apart document vergezeld van een verantwoording.

Art. 85 Interpretatie

§1 In geval van tegenstrijdigheden tussen het bestek en de gebruikte genormaliseerde post in de opmetingsstaat, heeft de opmetingsstaat voorrang.

In geval van tegenstrijdigheden tussen het codenummer en de omschrijving van de gebruikte genormaliseerde post, heeft het codenummer voorrang.

In geval van tegenstrijdigheden tussen de beschrijvende en de samenvattende opmetingsstaat heeft de beschrijvende opmetingsstaat voorrang.

Art. 88 Prijsopgave

Tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten, dienen afrondingen naar boven of naar beneden enkel te geschieden op het totale bedrag van de offerte en niet op de eenheidsprijzen of het globale bedrag van iedere post. Er wordt afgerond op de tweede decimaal naar boven of naar beneden, naargelang de derde decimaal hoger of gelijk is aan vijf, enerzijds, of lager dan vijf, anderzijds.

Art. 89 Prijsopgave en percelen

Het is niet toegestaan prijskortingen of verbeteringsvoorstellen aan te bieden in geval meerdere of alle percelen aan één en dezelfde inschrijver worden toegekend.

Art. 90 §1 Indiening offertes

De offertes worden ofwel elektronisch verzonden via de e-tendering-website, ofwel via een postdienst verzonden of per drager afgegeven.

1. Offertes die elektronisch worden ingediend:

De offertes die elektronisch worden ingediend, worden via de e-tendering website eten.publicprocurement.be ingediend. Deze website waarborgt de naleving van de voorwaarden van artikel 52 §1. Meer informatie kan verkregen worden op de website www.publicprocurement.be of via de e-procurement helpdesk op het nummer +32 (0)2 790 52 00.

De met elektronische middelen ingediende offertes moeten worden opgemaakt in een afdrukbaar PDF-formaat. De maximale grootte per document is 80 MB. Een te groot document kan worden opgesplitst in meerdere deeldocumenten. Het geheel van alle documenten mag evenwel niet groter zijn dan 350 MB.

Buitenlandse inschrijvers kunnen de offerte en alle bijhorende documenten ondertekenen met een gekwalificeerd certificaat, aan te kopen bij een private actor, dat door de applicatie herkend wordt als een geldig certificaat dat geschikt is voor het plaatsen van een wettelijke digitale handtekening ofwel met een elektronisch middel, aangekocht bij een private actor en waarvan zij zelf garanderen dat dit voldoet aan alle wettelijke voorwaarden:

- gekwalificeerde certificaten, die geschikt zijn voor het plaatsen van een wettelijke digitale handtekening, kunnen aangekocht worden bij private actoren. Voor meer informatie over deze private actoren kunt u terecht op e.procurement@vlaanderen.be of +32 (0)2 553 76 57;
- wanneer de buitenlandse inschrijver een eigen elektronisch middel gebruikt om de handtekening te plaatsen, garandeert hij zelf dat deze handtekening voldoet aan de voorwaarden van artikel 52 §1, 1°. Deze elektronische handtekening moet aldus conform zijn met de regels van het Europees, en het daarmee overeenstemmend nationaal, recht inzake de geavanceerde elektronische handtekening met een geldig gekwalificeerd certificaat, waarbij deze handtekening werd gerealiseerd via een veilig middel voor het aanmaken van een handtekening. Alle nuttige informatie over het gebruikte elektronische middel wordt aan de offerte toegevoegd opdat de aanbestedende overheid kan nagaan of het gebruikte elektronische middel geldig is en conform is met de bepalingen in de regelgeving.

Er mag geen gebruik worden gemaakt van een dubbele elektronische zending noch van een veiligheidskopie.

Indien in de opdrachtdocumenten de indiening van bepaalde maquettes modelstukken of monsters wordt gevraagd en indien deze stukken niet of uiterst moeilijk via elektronische middelen over te maken zijn, dan mogen de inschrijvers de vereiste maquettes, modelstukken of monsters op niet-digitale wijze aan de aanbestedende overheid bezorgen. Deze stukken dienen vóór de opening van de

offertes bij de aanbestedende overheid toe te komen met een duidelijke verwijzing naar de betrokken overheidsopdracht en de offerte waarvoor ze worden ingediend.

2. Offertes die via een postdienst verzonden of per drager afgegeven worden

De offertes die niet via elektronische middelen worden verzonden, moeten worden gestuurd naar of ingediend op het adres van de aanbestedende overheid, vermeld in de opdrachtdocumenten.

Als een offerte op een andere wijze wordt ingediend, dan valt dit onder de volledige verantwoordelijkheid van de inschrijver, zonder dat de aanbestedende overheid enige fout kan worden aangerekend zelfs indien op een andere wijze ingediende offerte door aangestelden van de aanbestedende overheid, andere dan zij die voor ontvangst van de offertes worden aangeduid, in ontvangst zijn genomen.

Art. 99 §2 Prijsonderzoek

Deze bepaling is eveneens van toepassing op offerteaanvragen.

4 ADMINISTRATIEVE VOORSCHRIFTEN BIJ TOEPASSING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14.01.2013 TOT BEPALING VAN DE ALGEMENE UITVOERINGSREGELS VAN DE OVERHEIDSOPDRACHTEN EN VAN DE CONCESSIONS VOOR OPENBARE WERKEN (BS 14 FEBRUARI 2013)

Art. 11 Leidend ambtenaar

De leidend ambtenaar is de vertegenwoordiger en de woordvoerder van de aanbestedende overheid in haar betrekking met de opdrachtnemer.

Indien de leiding van en het toezicht op de uitvoering worden toevertrouwd aan een ambtenaar (zowel contractueel als statutair) van de aanbestedende overheid, bestaat het mandaat van de leidend ambtenaar enkel uit:

- de technische en administratieve opvolging van de prestaties, inbegrepen de goedkeuring van de detail- en werktekeningen en de berekeningsnota's, tot en met de definitieve oplevering;
- de keuring van de producten en/of prestaties, zowel de a priori als de a posteriori keuring;
- het nazicht van de certificatiestaat;
- het nazicht van de vorderingsstaten en van de facturen;
- het opstellen van de processen-verbaal;
- de voorlopige en definitieve oplevering;
- het instaan voor het bestendig toezicht op de prestaties.

Indien de leiding van en het toezicht op de uitvoering worden toevertrouwd aan een persoon buiten de aanbestedende overheid, wordt de draagwijdte van zijn mandaat in de opdrachtdocumenten omschreven.

Art. 12 Onderaannemers

De opdrachtnemer deelt aan de leidend ambtenaar schriftelijk de naam van zijn eventuele onderaannemers mee. Hij doet dat ten minste 15 kalenderdagen vóór de aanvang van de overeenstemmende werken, behalve in geval van hoogdringendheid waarbij deze termijn van 15 kalenderdagen kan ingekort worden.

De opdrachtnemer dient daarbij het bewijs voor te leggen dat de betrokken onderaannemer voldoet aan de wetgeving inzake de erkenning van aannemers voor dat deel van de opdracht dat die onderaannemer zal uitvoeren.

Zolang dat bewijs niet is overgelegd, mag een onderaannemer de werkzaamheden niet aanvatten.

De onderaannemer moet tijdens de uitvoering van het hem toevertrouwde deel van de opdracht in het bezit zijn van de vereiste erkenning.

In geval van door de opdrachtnemer uit te voeren studies, is het de opdrachtnemer niet toegelaten zich na de sluiting tot een ander burgerlijk ingenieur of ingenieursbureau te wenden, tenzij een gelijkwaardige ingenieur of ingenieursbureau wordt voorgesteld, waarvan de gelijkwaardigheid vooraf en schriftelijk wordt aanvaard door de aanbestedende overheid.

Art. 18 Vertrouwelijkheid

De opdrachtnemer en zijn medewerkers zijn gebonden door discretieplicht met betrekking tot informatie waarvan zij kennis krijgen bij het ontvangen van de opdrachtdocumenten en bij de uitvoering van de opdracht. Die informatie kan in geen geval zonder schriftelijke toestemming van de aanbestedende overheid meegedeeld worden aan derden. De gekozen opdrachtnemer mag deze opdracht wel opgeven als referentie.

Art. 19 Gebruik van de resultaten

§1 De aanbestedende overheid verwerft de volle en exclusieve eigendom op de uitvindingen die gedaan en ontwikkeld worden bij of naar aanleiding van de uitvoering van de opdracht.

De opdrachtnemer en zijn rechtsopvolgers verbinden zich er wel toe de specifieke uitvindingen die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de resultaten van de opdracht gratis en kosteloos ter beschikking te stellen van de aanbestedende overheid en alle andere diensten, departementen en entiteiten die ressorteren onder de Vlaamse overheid, zelfs al zijn deze een van de aanbestedende overheid onderscheiden rechtspersoon.

§4 De opdrachtnemer kan, na voorafgaande schriftelijke toestemming door de aanbestedende overheid, de algemene gegevens over het bestaan van de opdracht en over de verkregen resultaten aanwenden voor commercieel of ander gebruik.

Art. 20 Methodes en knowhow

De aanbestedende overheid verkrijgt niet de rechten op de methodes en knowhow die gedaan, verworven, ontwikkeld of gebruikt worden bij de uitvoering van de opdracht.

De opdrachtnemer deelt de aanbestedende overheid ten laatste bij de voorlopige oplevering mee welke knowhow nodig is voor het gebruik van het werk, ongeacht of die aanleiding gegeven heeft tot het aanvragen van een octrooi of niet.

De opdrachtnemer en zijn rechtsopvolgers verbinden zich er wel toe de methodes en knowhow die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de resultaten van de opdracht gratis en kosteloos ter beschikking te stellen van de aanbestedende overheid en alle andere diensten, departementen en entiteiten die ressorteren onder de Vlaamse overheid, zelfs al zijn deze een van de aanbestedende overheid onderscheiden rechtspersoon.

Art. 24 §1 Verzekeringen

1. Aansprakelijkheden

De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor alle roerende en onroerende goederen welke rechtstreeks of onrechtstreeks in betrekking staan met zijn werk, zijn personeel, zijn materieel en alle schade aan derden in de breedste zin van het woord.

De verantwoordelijkheden van de opdrachtnemer ten overstaan van de opdrachtgever en/of zijn aangestelden en/of zijn gevolmachtigden zijn vastgesteld door het Belgisch Burgerlijk Wetboek. In zijn hoedanigheid van bouwvakman draagt de opdrachtnemer de technische verantwoordelijkheid. Bijgevolg is hij verplicht de opdrachtgever en/of zijn aangestelden en/of zijn gevolmachtigden te verwittigen van abnormale en/of met de bouwtechnieken strijdige schikkingen die op de opdrachtdocumenten zouden voorkomen of in de documenten die tijdens of voor de werken aan hem werden overhandigd. Bij ontstentenis van melding hiervan draagt de opdrachtnemer de volledige verantwoordelijkheid.

Alle schade aan derden, inbegrepen de schade voortspruitend uit de toepassing van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, is voor rekening van de opdrachtnemer en zal door de opdrachtnemer op zijn eigen kosten vergoed of hersteld worden.

De opdrachtnemer zal de opdrachtgever verdedigen, vrijstellen en vergoeden van en tegen alle verliezen, kosten, uitgaven en klachten van welke aard ook, inbegrepen deze op basis van artikel 544, geleden of ingesteld door derden wegens en/of bij gelegenheid van de uitvoering van de werken zoals ze beschreven zijn in de opdrachtdocumenten en/of de aanhangsels hieraan.

2. Verzekeringen

De opdrachtnemer verbindt zich ertoe de hierna genoemde verzekeringspolissen af te sluiten.

Wanneer in de samenvattende opmeting een afzonderlijke post voorzien is voor het afsluiten van verzekeringspolissen “alle bouwplaatsrisico’s” en “tienjarige aansprakelijkheid”, dan zullen deze polissen beantwoorden aan de hiernavolgende bepalingen in art. 2.4 en 2.5.

Bij ontstentenis van deze afzonderlijke post beperkt de verplichting van de opdrachtnemer zich tot de voorzieningen van artikel 24, §1 AUR.

De polissen moeten voldoen aan de bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

De polissen moeten een clause bevatten, die bepaalt dat elke schorsing, verbreking, opzegging of vervallenverklaring van het verzekeringscontract door de verzekeraar onmiddellijk per aangetekend schrijven ter kennis wordt gebracht van de aanbestedende overheid.

De polissen moeten een clause bevatten die bepaalt dat de verzekeringsmaatschappij zich, na uitkering, in geen enkel geval tot de aanbestedende overheid kan richten om de gedane uitkering te verhalen.

De vermelde te verzekeren kapitalen houden geen beperking van verantwoordelijkheid in. Alle hiernavermelde uitgesloten risico's, bedragen van de vrijstellingen en schadevergoedingen die de verzekerde kapitalen overtreffen (zelfs indien gebaseerd op artikel 544 BW), blijven ten laste van de betrokken opdrachtnemers en kunnen onder geen enkel beding gerecupereerd of verhaald worden bij de aanbestedende overheid.

De verzekeraar bevestigt de conformiteit van de polissen met de bepalingen uit het Standaardbestek 250 versie 3.1 in een attest. Dit attest wordt door de opdrachtnemer aan de aanbestedende overheid overgemaakt.

2.1 Arbeidsongevallen

De waarborg geldt voor de ongevallen van het personeel van de opdrachtnemer tijdens de uitoefening van hun activiteit op de bouwplaats en voor de ongevallen op de weg van en naar het werk.

Deze polis voorziet uitdrukkelijk een afstand van verhaal van de verzekeraar ten overstaan van de aanbestedende overheid en/of zijn aangestelden en/of zijn gevolmachtigden.

2.2 Burgerlijke Aansprakelijkheid

Het minimaal verzekerde kapitaal per schadegeval bedraagt: 1.250.000,00 EUR, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten, voor lichamelijk letsel, stoffelijke schade en immateriële gevolgschade gemengd voor schade aan derden gebaseerd op de artikels 1382 tot en met 1386 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

Volgende dekkingen dienen, naast de klassieke basisdekkingen, minimaal in de polis voorzien te zijn:

- voor de schade gebaseerd op artikel 544, inbegrepen voor de contractuele overdracht, een dekking van minimum 500.000 EUR per schadegeval voor schade gebaseerd op de toepassing van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek;
- zonder onderlimiet, de schade veroorzaakt door trillingen, verlaging van de grondwaterstand, wegnemen, ontbreken of verzwakken van steunen en alle gevolgen ervan;
- zonder onderlimiet, de schade aan alle leidingen, kabels, kanalisaties, al dan niet ondergronds, en alle gevolgen van deze schade;
- zonder onderlimiet, de schade veroorzaakt door het materieel van de opdrachtnemer en door het door hem gehuurd materieel;
- de waarborg toevertrouwd voorwerp: verzekerd kapitaal van minimum 250.000,00 EUR per schadegeval, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten. Onder toevertrouwd voorwerp moet verstaan worden de goederen, zowel roerende als onroerende, eigendom van de aanbestedende overheid of waarvoor zij verantwoordelijk is, waaraan op het ogenblik van de schade gewerkt wordt. De andere goederen, zowel roerende als onroerende, eigendom van de aanbestedende overheid of waarvoor zij verantwoordelijk is, waaraan op het ogenblik van de schade niet gewerkt wordt, moeten beschouwd worden als zijnde van derden;
- schade door brand, vuur, rook, ontploffing en water wordt een minimum verzekerd kapitaal van 1.250.000,00 EUR, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten;

- de in de polis voorziene vrijstellingen mogen maximum 5.000,00 EUR, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten, per schadegeval bedragen voor andere dan letselschade.

2.3 Motorrijtuigen

Een verzekering overeenkomstig de wet van 21 november 1989 voor alle voertuigen die toegang hebben tot de werf.

2.4 Verzekering “Alle bouwplaatsrisico’s”

Verzekerden:

- de aanbestedende overheid ;
- de opdrachtnemer en zijn onderaannemers;
- de architect, het studiebureau, de raadgevend ingenieur;
- de veiligheidscoördinator;
- alle andere partijen waarvan de aanwezigheid op de werf gewenst of nodig is met het oog op de vooruitgang van de werken.

Duurtijd: vanaf de aanvang van de werken tot 12 maanden na de voorlopige oplevering (tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten).

2.4.A Zakenverzekering

2.4.A.1 De verzekerde goederen:

Deze verzekering zal dekking verlenen voor schade aan:

- de definitief opgetrokken werken die het voorwerp van de opdrachtdocumenten vormen, daarin begrepen: de materialen, bouwelementen en uitrustingen (d.w.z. machines, toestellen en installaties) bestemd om erin te worden verwerkt;
- de (eventuele) voorlopige werken bepaald in de opdrachtdocumenten of nodig voor de uitvoering ervan;
- het bestaand goed: d.w.z. de eigendommen toebehorende aan de aanbestedende overheid of waarvoor deze verantwoordelijk is.

2.4.A.2 De waarborgen:

- tijdens de bouw-, montage- en testtermijn:
 1. elke beschadiging en elk verlies van de verzekerde goederen;
 2. de schade of het verlies te wijten aan een fout, een gebrek of een leemte in het ontwerp, in de berekeningen of in de plannen alsook aan het eigen gebrek van de materialen, aan een defect, aan een mechanische of elektrische storing of breuk (foutief gedeelte);
 3. de waarborg bestaand goed omvat alle materiële beschadigingen veroorzaakt door de uitvoering van de werken en mag niet beperkt zijn tot gehele of gedeeltelijke instorting.
- tijdens de periode van 12 maanden (tenzij anders vermeld in de opdrachtdocumenten) vanaf de voorlopige oplevering:
 1. beschadiging van de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aannemingen uitmaken) die zich voordoet tijdens de uitvoering van de werken door de verzekerden, waartoe zij na de voorlopige oplevering krachtens hun opdrachtdocumenten verplicht zijn;
 2. beschadiging aan de blijvend opgerichte verzekerde goederen (bouwwerken, gedeelten ervan en uitrustingen die het voorwerp van de aannemingen uitmaken) die tijdens deze periode vastgesteld wordt en te wijten is aan een schadeverwekkend feit tijdens de bouw-, montage- en proeftermijn.

2.4.A.3 Verzekerd kapitaal:

Het verzekerd kapitaal is gelijk aan de aannemingssom, incl. de studiekosten en toezichtskosten, excl. B.T.W. in de mate deze voor de aanbestedende overheid aftrekbaar is. Het geraamde bedrag van de studie- en toezichtskosten wordt megedeeld in de opdrachtdocumenten.

Tenzij anders vermeld in de opdrachtdocumenten, dient het verzekerd kapitaal voor het bestaand goed vastgesteld te worden op 350.000,00 EUR en dit in eerste risico.

De opruimings- en afbraakkosten worden vergoed tot maximum 10 % van de verzekerde waarde van de werken.

2.4.A.4 Vrijstelling:

Het bedrag van de vrijstelling per schadegeval wordt, vastgesteld op 5.000,00 EUR.

2.4.A.5 Algemeenheden:

De herstelling van een beschadigd goed dient op eenvoudig verzoek van de aanbestedende overheid door de opdrachtnemer wiens het goed beschadigd is, te worden uitgevoerd

2.4.B Aansprakelijkheid ten aanzien van derden

De waarborgen van deze afdeling komen in aanvulling en na uitputting van de bestaande aansprakelijkheidsverzekeringen van de deelnemers aan de verzekerde werken.

2.4.B.1 Deze verzekering dekt de burgerlijke aansprakelijkheid volgens artikel 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek met volgende specifieke voorwaarden, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten:

- verzekerd kapitaal: 1.250.000,00 EUR per schadegeval voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke gevolgschade vermengd;
- inbegrepen is de dekking voor schade gebaseerd op artikel 544. De minimale waarborg bedraagt 500.000,00 EUR per schadegeval;
- vrijstelling per schadegeval:
 - de waarborgen en kapitalen van de polissen burgerlijke aansprakelijkheid van de verschillende deelnemers gelden als eigen risico, met een absoluut minimum van 25.000,00EUR, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten;
 - in geval van tussenkomst in eerste rang: 25.000,00 EUR;
 - voor de aanbestedende overheid: 2.500,00 EUR;
 - voor artikel 544: 2.500,00 EUR, tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten;
 - voor lichamelijk letsel: 0 EUR.

2.4.B.2 De schade ten gevolge van trillingen, van verlagen van de grondwaterstand, van ontbreken, van verwijderen of van verzwakken van steunen is in de verzekeringsdekking inbegrepen.

2.4.B.3 De schade aan kabels en leidingen met inbegrip van de eventuele gevolgschade is gedekt.

2.4.B.4 De gekruiste aansprakelijkheid onder de verzekerden is gedekt; dit houdt in dat de verzekerden onderling als derden ten aanzien van elkaar beschouwd worden voor de verzekering.

2.5 Verzekering van tienjarige aansprakelijkheid

Verzekerden:

- de aanbestedende overheid;
- de opdrachtnemer en zijn onderaannemers;
- de architect, het studiebureau, de raadgevend ingenieur.

2.5.A Gedekte risico's

Deze verzekering zal dekking verlenen voor:

2.5.A.1 De tienjarige aansprakelijkheid volgens artikel 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek;

- 2.5.A.2 De extra-contractuele aansprakelijkheid volgens artikel 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek voor schade ten gevolge van een onder 2.5.A.1 schadeverwekkende gebeurtenis;
- 2.5.A.3 De schade aan gedeelten van het bouwwerk die niet onder de technische controle stonden en van andere goederen van de aanbestedende overheid voor zover die schade een gevolg is van een verzekerde schade onder 2.5.A.1;
- 2.5.A.4 Burenhinder volgens artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek voor schade ten gevolge van een onder 2.5.A.1 schadeverwekkende gebeurtenis.

De aanbestedende overheid verkrijgt een rechtstreeks vorderingsrecht als derde-begunstigde t.a.v. de verzekeringsmaatschappij.

Deze verzekering zal uitwerking hebben in eerste rang en de dekking gaat in vanaf de voorlopige oplevering.

2.5.B Verzekerde kapitalen

Behoudens andersluidende bepalingen in de opdrachtdocumenten zijn de verzekerde kapitalen gelijk aan:

- 2.5.B.1 Het eindbedrag (excl. B.T.W. in de mate van aftrekbaarheid) van de gecontroleerde werken, incl. studie- en toezichtskosten;
- 2.5.B.2 Het verzekerd bedrag belooft 625.000,00 EUR voor lichamelijke, stoffelijke en onstoffelijke schade vermengd per schadegeval met een maximum van 1.250.000,00 EUR voor de dekkingen 2.5.A.2 en 2.5.A.3 en 2.5.A.4 samen voor alle schadegevallen tijdens de ganse verzekeringsduur;
- 2.5.B.3: Idem aan 2.5.B.2;
- 2.5.B.4: Idem aan 2.5.B.2.

2.5.C Vrijstelling

De vrijstelling bedraagt 10 % van de schade met een:

- minimum van 2.500,00 EUR + (N × 250,00 EUR);
- maximum van 12.500,00 EUR + (N × 1.000,00 EUR);

N = het aantal jaren verlopen tussen de voorlopige oplevering en de datum van het optreden van de schade.

2.5.D Controle

De aanbestedende overheid sluit de controleovereenkomst af met het controleorganisme.

De gecontroleerde posten uit de samenvattende opmeting worden aangegeven in de opdrachtdocumenten evenals de coördinaten van het controleorganisme.

De opdrachtnemer onderwerpt zich aan de technische controle en staat de afgevaardigden van het controleorganisme bij tijdens het vervullen van hun opdracht.

2.6 Bijzondere bepalingen

- 2.6.A De opdrachtnemer legt voor de aanvang van de werken het bewijs voor dat de polissen vermeld onder 2.1, 2.2, 2.3 en 2.4 afgesloten zijn. Voor elke dag vertraging vanaf de aanvang der werken wordt een straf toegepast van 125,00 EUR per dag.
- 2.6.B Op eenvoudig verzoek van de aanbestedende overheid levert de opdrachtnemer het bewijs van premiebetaling.
- 2.6.C Ten laatste binnen de maand na aanvang van de werken legt de opdrachtnemer het bewijs voor waaruit de conformiteit blijkt van de afgesloten polis met de bepalingen uit de opdrachtdocumenten.

Art. 33 Vrijgave van de borgtocht

Bij herstellingswerken binnen het laatste jaar van de waarborgtermijn bepaalt de aanbestedende overheid het bedrag van de borgtocht dat behouden blijft tot het einde van de afzonderlijke waarborgtermijn van deze herstellingswerken voorzien in de bepalingen in dit bestek opgenomen bij artikel 93 AUR.

Indien evenwel de opdracht ook afzonderlijk op te leveren werken bevat, dan wordt het totale bedrag van de borgtocht verdeeld in sommen, die in verhouding staan tot de waarde van deze werken en van de andere werken.

Het grootste aldus verkregen getal wordt naar het hoger tiental afgerond en het kleinste naar het lager tiental. Wat de vrijgave van de borgtocht betreft, worden de hierboven beschreven onderscheiden werken met een afzonderlijke opdracht gelijkgesteld en worden de hierboven afgeronde getallen als de bedragen van de overeenstemmende borgtochten beschouwd.

Art. 35 Plannen, documenten en voorwerpen opgemaakt door de aanbestedende overheid

In verband met de voorwaarden voor het gebruik van de plannen, documenten van de opdracht wordt verduidelijkt dat de aanduidingen op de tekeningen betreffende de bestaande toestand slechts bij wijze van inlichtingen gegeven worden. De aannemer is ertoe gehouden zich vooraf persoonlijk te vergewissen over de uitvoeringsvoorwaarden van zijn prestaties.

De plannen, documenten en voorwerpen gemaakt door de aanbestedende overheid, mogen door de aannemer niet worden gereproduceerd, noch voor enig ander gebruik dan in het kader van de uitvoering van de opdrachten aangewend worden, dan met de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de aanbestedende overheid. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden verbonden worden.

Technisch verslag

Indien, in het kader van hoofdstuk XIII van Vlarebo, er een onderzoeksplicht is voor de uit te graven bodem, laat de aanbestedende overheid een technisch verslag opmaken door een erkende bodemsaneringsdeskundige en conform verklaren door een erkende bodembeheerorganisatie.

Het technisch verslag en de conformverklaring worden bij de opdrachtdocumenten bijgevoegd.

Het grondverzet dient steeds te gebeuren conform de bepalingen van hoofdstuk XIII van Vlarebo.

Art. 36 Detail- en werktekeningen opgemaakt door de opdrachtnemer

De detail- en werktekeningen, alsook het as-buльдossier, worden opgemaakt conform de bepalingen van 2-12.

Art. 41 Soorten keuringen

1. Onafhankelijke instanties

De hieronder vermelde instanties worden door de aanbestedende overheid als onafhankelijke instantie, zoals bedoeld in artikel 41, erkend:

- voor alle producten waarvoor een “Benormerk” bestaat, de sectorale organisaties erkend door de VZW BENOR, Lombardstraat 42, 1000 Brussel, tel. 02/511 65 95;
- voor alle betonproducten waarvoor geen “Benormerk” bestaat, de VZW Probeton, Aarlenstraat 53 bus 9, 1040 Brussel, tel. 02/237 60 20;
- voor alle andere producten, de VZW Copro, Z.1 Researchpark, Kranenberg 190, 1731 Zellik (Asse), tel. 02/468 00 95, fax. 02/469 10 19;
- voor GFT-compost, de VZW Vlaco, Kanunnik de Dekkerstraat 22-26, 2800 Mechelen, tel. 015/20 83 20, fax. 015/20 32 75;

- voor de aflevering van bodembeheerrapporten (ter attestering van de conformiteit van uitgegraven bodem):
 - de VZW Grondbank, Lombardstraat 34-42, 1000 Brussel, tel. 02/545 58 48, fax 02/545 58 54, email: grondbank@grondbank.be, <http://www.grondbank.be/>;
 - de Grondwijzer vzw, Polderdijkweg 16 - Haven 407, 2030 Antwerpen, tel: 03/545 87 58, fax: 03/545 87 39, email: grondwijzer@grondwijzer.be, <http://www.grondwijzer.be/>;
- voor het NTMB-zorgsysteem, de certificatie-instellingen erkend door het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, <http://www.lne.be/>.

2. Gelijkaardige certificatieprocedure

Een andere certificatieprocedure kan door de aanbestedende overheid als gelijkwaardig met de certificatieprocedure van een erkende onafhankelijke instelling worden bevonden indien het vertrouwen dat gesteld kan worden in de overeenkomstigheid van het product of het systeem met de vooropgestelde eisen onder de andere certificatieprocedure, even groot is als onder het erkend product- of systeemcertificatiesysteem. Daartoe dient de opdrachtnemer aan te tonen dat onder de andere certificatieprocedure minstens aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- de andere certificatieprocedure bevestigt de overeenkomstigheid met minstens alle eisen die onder het erkend product- of systeemcertificatiesysteem voor het betreffende product of systeem worden bevestigd;
- de certificatie-instelling van de andere certificatieprocedure, beantwoordt aan de eisen van NBN-EN 45011 (ISO Guide 65) voor productcertificatie en ISO/IEC 17021 voor systeemcertificatie en is hiertoe geaccrediteerd door een organisme dat lid is van de EA (European Accreditation) en dat erkend wordt door de Belgische accreditatie-instelling BELAC;
- de andere certificatieprocedure is opgesteld in de zin van ISO/IEC Guide 67;
- de andere productcertificatie-instelling voert minstens de volgende taken uit, voor zoverre deze ook een onderdeel vormen van de erkende certificatieprocedure voor het betreffende product:
 - de monsterneming van het product in de fabriek of op de plaats van productie;
 - de vaststelling van de kenmerken van het product door beproeving, keuring of nazicht van het ontwerp;
 - de beoordeling van de overeenkomstigheid van het gecertificeerd product met de geldende eisen;
 - een certificatiebeslissing aangaande toekenning, instandhouding, uitbreiding, opschorting of intrekking van het certificaat;
 - de vergunning om het certificaat of merk te gebruiken;
 - het toezicht om de doorlopende overeenkomstigheid van het gecertificeerde product met de geldende eisen vast te stellen;
 - de beoordeling, de certificatiebeslissing en de vergunning worden door de certificatie-instelling zelf verricht en niet uitgegeven aan derden;
- het toezicht omvat minstens de volgende elementen, voor zoverre deze elementen ook deel uitmaken van de erkende certificatieprocedure:
 - beproeving of keuring van monsters ontnomen op de markt en/of in de fabriek;
 - toezicht op het productieproces van grondstoffen en materialen tot eindproduct en, in het voorkomend geval, toezicht op het kwaliteitssysteem dat de productie ondersteunt. De systemen 4 en 5 volgens ISO/IEC Guide 67 voldoen aan deze bepalingen;
 - alle elementen die deel uitmaken van het doorlopend toezicht op de overeenkomstigheid, worden onder de andere certificatieprocedure gecontroleerd in de fabriek of op de plaats van productie met een controlefrequentie, die minstens even groot is als deze die vereist is onder de erkende certificatieprocedure;
 - de andere certificatieprocedure is volledig gedocumenteerd zodat de vermelde voorwaarden kunnen worden nagegaan.

Alle documenten ter staving van de gelijkwaardigheid van de andere certificatieprocedure moeten originele documenten zijn met een Nederlandse vertaling.

Het volledig dossier aangaande de certificatieprocedure dient ten minste 30 kalenderdagen voor de aanwending van de betrokken materialen te worden overgemaakt aan de aanbestedende overheid, bij gebreke waaraan het product of het systeem automatisch als niet-gelijkwaardig wordt beschouwd.

De leidend ambtenaar beslist om de producten of de systemen al dan niet te aanvaarden op basis van een beoordeling van de gelijkwaardigheid. Dergelijke beoordeling wordt per werk uitgevoerd en betekent geen automatische gelijkwaardigheid voor andere werken.

Alle kosten verbonden aan voormelde procedure zijn ten laste van de opdrachtnemer.

De certificatieprocedure kan in geen geval aanleiding geven tot enige schorsing van de werken of verlenging van uitvoeringstermijn.

3. Certificatiestaat

De certificatiestaat is een overzicht van alle afgeleverde producten die voorafgaand gekeurd werden door een onafhankelijke instantie. De volgende producten zijn opgenomen in de certificatiestaat:

- met bindmiddel geschikt gemaakte aangevoerde grond volgens Hoofdstuk 4;
- onderfunderingen volgens Hoofdstuk 5;
- funderingen volgens Hoofdstuk 5;
- betonmengsels voor cementbetonverhardingen volgens Hoofdstuk 6 en 12;
- bitumineuze mengsels volgens Hoofdstuk 6 en 12;
- rioleringsonderdelen en rioolkolken van gietijzer volgens 3-12.4;
- buizen en hulpstukken voor rioleringen volgens 3-24;
- afdichtingsringen en krimpmoffen volgens 3-25;
- materialen voor draineerleidingen volgens 3-26;
- metselstenen volgens 3-27;
- draineerelementen van poreus beton volgens 3-28;
- betonnen toegangs- en verbindingssputten volgens 3-33;
- segementen voor afzinkputten volgens 3-34;
- gresinspectieputten volgens 3-35;
- inspectieputten van kunststof volgens 3-36;
- kokers van gewapend beton volgens 3-37;
- huisaansluitputjes volgens 3-38;
- dienstputten van gres volgens 3-39;
- betonnen bakken voor straat- en trottoirkolken volgens 3-40;
- kop- en keermuren van gewapend beton volgens 3-41;
- betonmengsels voor ter plaatse gestorte lijnvormige elementen volgens Hoofdstuk 8;
- zand-cement of granulaatcement volgens Hoofdstuk 9;
- schraal beton volgens Hoofdstuk 9;
- beton volgens Hoofdstuk 9;
- markeringsproducten volgens Hoofdstuk 10.

De opdrachtdocumenten vermelden eventuele andere producten die opgenomen moeten worden in de certificatiestaat.

Maandelijks maakt de aannemer een certificatiestaat op van de producten die in de loop van de voorgaande maand verwerkt werden en legt die, samen met de vorderingsstaat, ter goedkeuring voor aan de leidend ambtenaar.

De certificatiestaat omvat per post van de meetstaat of per genormaliseerde post minstens de volgende gegevens:

- de (genormaliseerde) post van de meetstaat;
- identificatie van het geleverde product;
- de leverancier of de producent;
- de onafhankelijke instantie die verantwoordelijk was voor de voorafgaande keuring;
- de identificatie van de leveringsbon;
- de datum van de levering;
- de omvang van de levering;
- de omvang van wat effectief verwerkt werd;
- desgevallend een omrekeningsfactor indien de eenheid van de hoeveelheden op de leveringsbon verschilt van die van de meetstaat;
- desgevallend de omgerekende omvang van wat effectief verwerkt werd.

Indien voor de uitvoering van een post op- of afbraakmaterialen afkomstig van deze aanneming herbruikt worden, dan wordt de omvang van die herbruikte hoeveelheden mee opgenomen in de certificatiestaat onder de desbetreffende post van de meetstaat met de vermelding “afkomstig van herbruik” als de “leverancier of de producent”.

De certificatiestaat wordt aangevuld met kopies van alle leveringsbonnen die vermeld staan op de certificatiestaat.

Voor de opmaak van de certificatiestaat wordt een post voorzien. De bijdrage voor het maken van de certificatiestaat bedraagt 500 euro per maand. Bij ontstentenis van deze post, dient geen certificatiestaat opgemaakt te worden.

Art. 42 Voorafgaande keuringen

1. Keuringsaanvraag

Voor het verkrijgen van iedere voorafgaande keuring moet de aannemer schriftelijk een verzoek indienen in de vorm van een formulier dat in volgorde de volgende inlichtingen vermeldt:

- het werk;
- de titel en het nummer van het bijzonder bestek;
- het nummer van het perceel en/of van de partij;
- de naam van de aannemer;
- de naam en de firma die de bestelling plaatste bij de leverancier;
- de referentie en de datum van de bestelling;
- de technische voorschriften van de opdrachtdocumenten waaraan het te keuren product of werk moet voldoen;
- de posten van de opmetingsstaat waarin het te keuren product of werk is voorgeschreven;
- de referentie van de leverancier;
- de aard van de te keuren materialen, de hoeveelheden, de nummers van de posten van de opmetingsstaat;
- de te verrichten controles en/of proeven en de plaats waar ze moeten verricht worden;
- de datum waarop de levering gereed is voor keuring;
- het bewijs dat de verwerkte producten, hetzij het merk van overeenkomstigheid dragen, hetzij tijdens de fabricage, hetzij op de opslagplaats van de fabrikant of leverancier, overeenkomstig de voorschriften van de AUR en/of van de opdrachtdocumenten, door een onafhankelijke instantie werden nagezien.

Het verzoek wordt in het geval van overhandiging genotificeerd in het dagboek der werken.

2. Keuringskosten

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

De opdrachtnemer draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

3. Leveringsbon

Bij elke levering moet de aannemer aan de gemachtigde van de aanbestedende overheid een leveringsbon voorleggen, opgesteld door de fabrikant en/of de leverancier waarin wordt vermeld:

- identificatie van de leveringsbon;
- de datum van de levering;
- de omvang van de levering;
- in voorkomend geval, het bewijs van overeenkomstigheid met deze versie van het Standaardbestek 250 aan de hand van:
 - het certificaat van de onafhankelijke instantie die het product heeft nagezien;
 - het attest van de onafhankelijke instantie die de partijkeuring heeft nagezien.

4. Aanvoer van grond

Bij aanvoer van grond (uitgegraven bodem) wordt volgende keuring voorzien:

- keuring voor toepassing op de plaats van bestemming (voorafgaande keuring).

Uitgegraven bodem mag alleen aangevoerd worden indien deze geattesteerd is op basis van een grondverzettoelating.

Bij aflevering van de uitgegraven bodem op de bouwplaats dient de aannemer vrachtdocumenten te leveren aan de afgevaardigde van de aanbestedende overheid. Deze documenten tonen aan dat de aangevoerde uitgegraven bodem overeenstemt met de grond waarop de resultaten van de voorafgaande keuring van toepassing zijn.

Wanneer gronden dienen aangevoerd te worden, dient de aannemer in te staan voor de vrachtdocumenten waaruit blijkt dat de grond voldoet aan de milieuhygiënische eisen.

5. Aanplantingen

Voor het uitvoeren van aanplantingen, inclusief het aanbrengen van levend materiaal zoals uitschietend rijshout, e.d., zowel bij aanleg- als bij onderhoudswerken als bij vervangingen, wordt al het plantgoed verplicht vooraf ter keuring aangeboden. Deze voorafgaande technische keuring van plantgoed wordt uitgevoerd in het plantseizoen. Hiervoor dient de opdrachtnemer een schriftelijke keuringsaanvraag in en stelt een keuringsdatum voor (= datum vanaf wanneer de planten gekeurd kunnen worden). De keuringsaanvraag moet o.a. de plaats van bewaring en/of inkuiling en gedetailleerd het aantal planten per soort met de maten omschrijven.

De keuring van planten gebeurt op de plaats van bewaring en/of inkuiling, welke moet gelegen zijn op/of in de nabijheid van de bouwplaats en aanvaard door de aanbestedende overheid. De keuringen gebeuren in geen geval in de kwekerij noch bij de (groot)handel. De controles gebeuren door de leidend ambtenaar aan de hand van de aangeleverde technische fiches, de toepassingshandleiding en de conformiteitsattesten.

De keuring van plantgoed in het plantseizoen sluit geen voorafgaandelijk nazicht uit in de kwekerij gedurende het groeiseizoen. Dit voorafgaandelijk nazicht geeft geen enkele verbintenis of vrijstelling voor de verplichte keuring van plantgoed in het plantseizoen.

De resultaten van de keuring worden medegedeeld met een keuringsverslag.

De aanbestedende overheid kan in het bijzonder bestek, in afwijking van de AUR, een kortere termijn bepalen voor kennisgeving.

Indien de aanplantingen opgelijst zijn in tabel 3-0-1:

- ten laatste 15 dagen voor levering meldt de opdrachtnemer aan de aanbestedende overheid:

- met welke leverancier/producent hij zal werken. Hij bezorgt tevens het NTMB-certificaat of gelijkwaardig van de leverancier/producent;
- welke materialen van deze leverancier/producent hij zal aanplanten. Hij levert voor elk van deze materialen de technische fiche, de toepassingshandleiding en het conformiteitsattest overeenkomstig het gecertificeerd NTMB-zorgsysteem of gelijkwaardig van de leverancier/producent en overeenkomstig de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten.
- de controles gebeuren door de leidend ambtenaar aan de hand van de aangeleverde technische fiches, de toepassingshandleiding en de conformiteitsattesten voorgeschreven door de voorschriften van het NTMB-zorgsysteem.

Voor NTMB-materialen opgelijst in tabel 3-0-1, andere dan deze gebruikt voor aanplantingen:

- ten laatste 15 dagen voor levering meldt de opdrachtnemer aan de aanbestedende overheid:
 - met welke leverancier/producent hij zal werken. Hij bezorgt tevens het NTMB-certificaat of gelijkwaardig van de leverancier/producent;
 - welke materialen van deze leverancier/producent hij zal gebruiken. Hij levert voor elk van deze materialen de technische fiche, de toepassingshandleiding en het conformiteitsattest overeenkomstig het gecertificeerd NTMB-zorgsysteem of gelijkwaardig van de leverancier/producent en overeenkomstig de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten.
- de opdrachtnemer dient een schriftelijke keuringsaanvraag in en stelt een keuringsdatum voor (= datum vanaf wanneer de NTMB-materialen gekeurd kunnen worden). De keuringsaanvraag moet o.a. de plaats van bewaring omschrijven.
- de controles gebeuren door de leidend ambtenaar aan de hand van de aangeleverde technische fiches, de toepassingshandleiding en de conformiteitsattesten voorgeschreven door de voorschriften van het NTMB-zorgsysteem.

Afgekeurd plantgoed moet binnen de 24 uur afgevoerd worden van de plaats van bewaring en/of inkUILing en vervangen door nieuw materiaal, dat opnieuw ter keuring moet aangeboden worden.

De voorafgaande keuring van het plantgoed in het plantseizoen sluit de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer niet uit wat hergroei, inwendige kwaliteit en echtheid van de planten betreft.

Art. 43 A posteriori uitgevoerde keuringen

1. Keuringskosten

De laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of de te bereiden monsters, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid.

De aanbestedende overheid draagt ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

2. Keuringstermijnen

Artikel 43, §2 AUR wordt vervangen door de navolgende bepalingen.

Voor de uitvoering van de controles en de proeven, die na voltooiing van de gezamenlijke werken niet meer uitgevoerd kunnen worden, beschikt de aanbestedende overheid over een termijn van maximum vijf werkdagen ingaande de dag na het ontvangen van het verzoek van de aannemer tot controles en de proeven over te gaan.

Voor de uitvoering van andere controles en proeven en de kennisgeving van de goedkeuring of afkeuring streeft de aanbestedende overheid ernaar om dit uit te voeren binnen de zestig kalenderdagen, ingaande de dag na de voltooiing van het geheel van de werken.

Deze termijn wordt vermeerderd met dertig kalenderdagen indien de keuringsverrichtingen een onderzoek in een laboratorium met zich brengen.

Bovendien moeten de te keuren producten of werken dertig kalenderdagen voor het verstrijken van de termijn waarbinnen de aanbestedende overheid tot keuring moet overgaan, voldoende ouderdom

hebben om het onderzoek in het laboratorium te kunnen verrichten. Zo niet wordt de termijn overeenkomstig aangepast.

Art. 44 In gebreke blijven en sancties

Onverminderd de mogelijkheid waarover de aanbestedende overheid beschikt om de opdracht te verbreken zonder het in acht nemen van enige verweermiddelentermijn in uitvoering van artikel 62 AUR mag de aanbestedende overheid in de onderstaande gevallen de ambtshalve maatregelen treffen en/of alle andere noodzakelijke en hoogdringende bevelen geven zonder het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 44, §2 AUR af te wachten:

1. wanneer zij, overeenkomstig artikel 49/1 van het Sociaal Strafwetboek, door een sociaal inspecteur ervan in kennis is gesteld dat de opdrachtnemer of zijn onderaannemer of de onderaannemer van deze laatste en zo verder, op zwaarwichtige wijze tekort is geschoten in zijn verplichting om zijn werknemers tijdig het loon te betalen waarop deze recht hebben; of
2. wanneer zij vaststelt of er kennis van heeft dat de opdrachtnemer of zijn onderaannemer of de onderaannemer van deze laatste en zo verder één of meer illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tewerkstelt.

De aanbestedende overheid stelt de opdrachtnemer in dat geval, per aangetekende zending in kennis van de termijn waarover deze beschikt om zijn verweermiddelen te doen gelden, termijn die niet korter mag zijn dan 5 werkdagen indien het een zwaarwichtige tekortkoming op het vlak van de uitbetaling van het loon betreft, en 2 werkdagen indien het de tewerkstelling van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen betreft. De termijnen gaan in de eerste werkdag volgend op de datum van de aangetekende verzending van de kennisgeving van de inkorting van de termijn.”

Deze afwijking wordt als volgt gemotiveerd:

De termijn van 15 dagen waarover de opdrachtnemer overeenkomstig artikel 44, §2 van voormeld koninklijk besluit van 14 januari 2013 beschikt om zijn verweermiddelen te doen gelden, zou er in veel gevallen toe leiden dat de termijn van 14 werkdagen na de kennisgeving van de arbeidsinspectie (artikel 35/3, §4, wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers), termijn waarover de aanbestedende overheid beschikt om desgevallend de opdracht nog te verbreken en daarmee de hoofdelijke aansprakelijkheid volledig af te wenden, zal zijn verstreken. De verweermiddelentermijn voor de opdrachtnemer moet in dat geval kunnen worden ingekort door de aanbestedende overheid.

Art. 45 §1 Bijzondere straffen

De aanbestedende overheid heeft het recht om de straffen even vaak toe te passen als:

- de inbreuk is gepleegd;
- er werknemers zijn die het voorwerp uitmaken van de inbreuk.

Bij herhaling van een bepaalde inbreuk, eventueel op een andere plaats, wordt de straf vermenigvuldigd met het aantal keer dat die inbreuk werd vastgesteld.

- a) Voor inbreuken op de wets- en reglementsbevestigingen betreffende de veiligheid op de bouwplaatsen en het signaleren van werkzaamheden en verkeersbelemmeringen op de openbare weg en voor inbreuken op de voorgeschreven maatregelen in verband met verkeershinder en toegankelijkheid van de aangrenzende eigendommen, worden de straffen zoals bepaald in §2 verdubbeld.
- b) Voor inbreuken betreffende het gebruik van het zichtverbeterend systeem: de speciale straf bedraagt 250 EUR per overtreding per voertuig.
- c) Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam van bestaande beplanting wordt een straf toegepast die wordt bepaald door de aard en de omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de Uniforme Methode voor de Waardebepaling van bomen behorend tot het openbaar domein.
- d) Voor elke niet vervangen eenheid (plant, levend materiaal zoals uitschietend rijshout e.a.) wordt een straf toegepast ten belope van het vijfvoudige van de eenheidsprijs der inschrijving van die

betrokken eenheid (plant, levend materiaal zoals uitschietend rijshout e.a.) en dit voor zover geen ambtshalve maatregelen worden toegepast.

e) Voor het niet of slecht uitvoeren van onderhoudsbeurten van groenvoorzieningen

Wanneer de leidend ambtenaar vaststelt dat bepaalde onderhoudswerken niet of slecht uitgevoerd zijn, zal vanaf de datum vermeld in het proces-verbaal de volgende straf worden toegepast:

- voor de periode van 1 april tot 31 oktober: 1/24 of 1/36 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken hetzij² EUR per week, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten;
- voor de periode van 1 november tot 31 maart: 1/24 of 1/36 van de raming van het geheel van de onderhoudswerken hetzij² EUR per maand, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt. Indien het beperkt blijft tot één of meerdere posten van de onderhoudswerken zal deze straf beperkt blijven tot een deel van deze raming volgens het aantal posten.

De straf zal van de eerstvolgende onderhoudsstaat worden afgehouden. Zo het bedrag van de onderhoudswerken niet volstaat, zal de straf van de borgsom worden afgehouden.

Afhankelijk van de periode zal om de week, respectievelijk om de maand vanaf de datum van het proces-verbaal de straf herhaald worden indien de onderhoudswerken nog niet of onvolledig zijn uitgevoerd.

Het spreekt vanzelf dat het toepassen van een straf een supplementaire maatregel is, en dat de niet of slecht uitgevoerde onderhoudswerken eveneens niet zullen betaald worden volgens de desbetreffende post van de opmetingsstaat.

f) Voor het slecht uitvoeren van onderhoud van en langs een waterloop worden de volgende speciale straffen toegepast:

- voor het onherstelbaar beschadigen of onrechtmatig vellen of rooien van houtgewas: 12,50 EUR per boom of struik;
- voor het afgraven of afschrapen van taluds: 12,50 EUR per m²;
- voor het niet treffen van de nodige maatregelen vermeld onder **13-1.1.2.15**: 250 EUR per overtreding;
- voor het niet stipt opvolgen van een voorgeschreven verplichte uitvoeringswijze voor de ruimingswerken, volgens **13-1.1.2.1**: 250 EUR.

g) Voor het slecht uitvoeren van rioleringswerken worden de volgende speciale straffen toegepast:

- voor het leggen van buizen of kokers zonder drooghouden van de sleuf: 62,50 EUR;
- voor het leggen van buizen zonder rekening te houden met de minimaal en maximaal toegelaten sleufbreedten: 62,50 EUR;
- voor het plaatsen van inspectieputten zonder drooghouden van de bouwput: 62,50 EUR;
- voor het aanvullen van de sleuven niet-overeenkomstig de bepalingen van **7-1.1.2.6** of **7-5.1.2.6**: 62,50 EUR;
- voor het omhullen van buizen en het aanvullen van sleuven niet overeenkomstig de bepalingen van **7-1.3.5** t.e.m. **7-1.3.7**: 62,50 EUR per inbreuk.

h) Voor het niet-naleven van de minder-hinderbepalingen worden de bijzondere straffen zoals vermeld onder **10-2.4.3** toegepast.

² Dit bedrag wordt vermeld in de opdrachtdocumenten, zo niet geldt 1/24 of 1/36 van de bedragen van het geheel van de onderhoudswerken volgens de offerte, wanneer de waarborgtermijn respectievelijk 2 of 3 jaar bedraagt.

Art. 55 Schadevergoeding voor schorsingen op bevel van de aanbestedende overheid

Iedere onderbreking van de werken door toedoen van de aannemer (bijvoorbeeld het gebruik van geweigerde of niet-gekeurde materialen, gebrekkige uitvoering, inbreuken tegen de bepalingen en voorwaarden van het contract, vastgelegd overeenkomstig artikel 44 §2), kan in geen geval aanleiding geven tot een termijnsverlenging of het toekennen van een schadevergoeding.

De schorsing op bevel van de aanbestedende overheid kan in onderstaande gevallen geen aanleiding kan geven tot enige schadevergoeding voor de opdrachtnemer:

1. wanneer zij, overeenkomstig artikel 49/1 van het Sociaal Strafwetboek, door een sociaal inspecteur ervan in kennis is gesteld dat de opdrachtnemer of zijn onderaannemer of de onderaannemer van deze laatste en zo verder, op zwaarwichtige wijze tekort is geschoten in zijn verplichting om zijn werknemers tijdig het loon te betalen waarop deze recht hebben ; of
2. wanneer zij, overeenkomstig artikel 49/2 van het Sociaal Strafwetboek, door een sociaal inspecteur ervan in kennis is gesteld dat de opdrachtnemer of zijn onderaannemer of de onderaannemer van deze laatste en zo verder één of meer illegaal verblijvende onderdanen van derde landen tewerkstelt.

Deze afwijking kan als volgt worden gemotiveerd:

Het zou niet billijk zijn in deze gevallen waarbij vaststaat dat er een zwaarwichtige inbreuk is gepleegd, dat aanbestedende overheid een schadevergoeding verschuldigd zou zijn wegens schorsingen op zijn bevel overeenkomstig artikel 55 van het koninklijk besluit van 14 januari 2013, omdat hij de opdrachtnemer de mogelijkheid heeft geboden zijn verweermiddelen te doen gelden, maar wel wil vermijden dat in deze verweermiddelentermijn nieuwe zwaarwichtige inbreuken worden begaan.

Art. 64 Opleveringen

Indien de opdrachtdocumenten voor de werken die moeten aangevat worden, nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, dan worden deze werken afzonderlijk opgeleverd.

Art. 66 Betalingen

Tenzij anders bepaald in de opdrachtdocumenten worden de werken betaald in maandelijkse betalingen in mindering.

De aanvangsdatum van die maandelijkse afbetalingsperiodes blijft onveranderd gedurende de hele aanneming. Als die aanvangsdatum niet is vastgelegd bij het aanvangsbevel, geldt de eerste dag van de maand.

De staten van de uitgevoerde onderhoudswerken van de beplantingswerken tijdens de waarborgperiode slaan op driemaandelijkse perioden, die vervallen op de datum van een maand, welke overeenstemt met de datum van de voorlopige oplevering.

De door de aannemer ingediende gedetailleerde staat van de werken is opgesteld volgens de norm NBN B06-006, met een bijkomende kolom voor genormaliseerde posten.

Een post tegen een globale prijs wordt betaald in verhouding tot het uitgevoerde gedeelte. Voor posten tegen vermoedelijke hoeveelheid (VH) of tegen vaste (forfaitaire) hoeveelheid (FH) komen alleen die hoeveelheden voor betaling in aanmerking die volledig zijn uitgevoerd.

Elk berekend totaal bedrag wordt in voorkomend geval afgerond naar de hogere of lagere decimaal al naargelang de derde decimaal minstens 5 of minder bedraagt.

Art. 69 Intrest voor laattijdige betaling

Er wordt uitdrukkelijk afgeweken van de bepalingen van artikel 1254 van het Burgerlijk Wetboek inzake de toerekening van de betalingen. Elke betaling wordt dan ook bij voorrang toegerekend op de hoofdsommen, en pas daarna op de interesten.

Art. 71 Kortingens wegens minderwaarde

In het algemeen is de korting wegens minderwaarde de som van specifieke kortingen wegens minderwaarde voor de onderscheiden afwijkingen.

De specifieke kortingen wegens minderwaarde mogen 100 percent van de offerteprijs niet overschrijden.

Indien de totale korting wegens minderwaarde voor de volledige opdracht lager is dan 50,00 EUR, dan wordt deze niet aangerekend.

Indien een specifieke korting wegens minderwaarde berekend wordt op basis van de resultaten van een tegenproef op grond van een dubbel aantal stalen en proefstukken, dan wordt de specifieke korting wegens minderwaarde berekend voor de beide resultaten. De resulterende specifieke korting wegens minderwaarde is het rekenkundig gemiddelde van de twee specifieke kortingen wegens minderwaarde.

Voor de a posteriori uitgevoerde technische keuring worden die specifieke kortingen wegens minderwaarde voor sommige afwijkingen bepaald door formules gegeven in de technische bepalingen van onderhavig Standaardbestek en eventueel bijzonder bestek.

Wanneer afwijkingen op de kwaliteit, het gewicht, de afmetingen en de andere criteria tot beoordeling van het voor keuring aangeboden product of werk worden vastgesteld, is de aanbestedende overheid gerechtigd die formules toe te passen voor zover:

- de afwijkingen, volgens het oordeel van de aanbestedende overheid, onbelangrijk zijn en geen ernstige tekortkomingen bij het gebruik, het verwerken en ten aanzien van de levensduur zouden kunnen teweegbrengen;
- de korting wegens minderwaarde voor het voor keuring aangeboden product of werk in een deelvak of een vak, 100 percent van de offerteprijs ervan niet overschrijdt.

Zo niet wordt het voor keuring aangeboden product of werk door de aanbestedende overheid geweigerd.

Indien de meetmethode in de opdrachtdocumenten afwijkt van die van het standaardbestek, worden de in de formules voorziene eenheden vervangen door de in de opdrachtdocumenten bepaalde eenheden.

Art. 73 Bevoegde rechtbank

Elke rechtsoverdracht van de opdrachtnemer wordt ingesteld bij een Nederlandstalige Belgische rechtbank, behoudens ingeval van een vordering tot tussenkomst in een bestaand geding.

Art. 76 Uitvoeringstermijnen

Dit artikel wordt volledig vervangen door de volgende bepalingen:

§1 De uitvoeringstermijn kan betrekking hebben op de volledige opdracht. De opdracht kan ook uit verschillende delen of fasen bestaan, ieder met een eigen uitvoeringstermijn en een eigen bedrag. Indien de opdracht niet uit delen of fasen bestaat kunnen de opdrachtdocumenten bovendien gedeeltelijke uitvoeringstermijnen bepalen die al dan niet bindend zijn.

§2 Behoudens voor de gedurende de winter gegunde werken en waarvan de uitvoering tot het gunstige seizoen moet worden uitgesteld, dienen de werken te worden aangevat tussen de dertigste en vijftiende kalenderdag volgend op de dag van de sluiting van de opdracht.

Er moet een minimum van dertig kalenderdagen verlopen tussen het zenden van de brief waarbij de aanvang van de werken wordt vastgesteld (aanvangsbevel) en de effectieve datum van de aanvang.

Deze bepaling geldt echter niet

- in geval van dringendheid;
- voor elke andere dan de eerste fase of het eerste deel van eenzelfde opdracht;
- voor de opdrachten die volgen op een eerste opdracht, gesloten met dezelfde aannemer op basis van een raamovereenkomst.

De aannemer is verplicht de werken op de dag die hem werd meegedeeld aan te vangen en deze regelmatig voort te zetten zodat zij volledig binnen de in de opdrachtdocumenten gestelde uitvoeringstermijn zullen voltooid zijn

§3 De aannemer heeft het recht de verbreking van de opdracht te eisen wanneer de aanbestedende overheid de aanvangsdatum niet heeft vastgesteld na het verstrijken van de honderdvijftigste dag na het sluiten van de opdracht.

De rechten van de aannemer vervallen indien hij hiervan binnen de dertig kalenderdagen na de dag van het verstrijken van deze termijn, geen gebruik maakt. Hij moet hieromtrent zijn wil uitdrukkelijk en bij ter post aangetekende brief aan de aanbestedende overheid doen kennen.

Ingeval van bezaaiings- en/of beplantingswerken is de aanbestedende overheid gerechtigd, i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen vóór het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het gunstige seizoen.

De aanbestedende overheid is eveneens gerechtigd i.p.v. de aanvang van de werken binnen de hiervoor gegeven perken vast te stellen laat op het gunstige seizoen, de uitvoering van de werken uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen, dit is:

- voor bezaaiingswerken volgens **11-8.1.1.3**, **11-8.3.2.3.A** en **11-8.4.1.3.A** van 1 augustus tot en met 15 oktober en van 16 maart tot en met 15 juni;
- voor beplantingswerken van planten met naakt wortelgestel volgens **11-10.2.1.2**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D**, **11-10.5.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D** van 1 november tot en met 15 april;
- voor beplantingswerken van planten met kluit of in container volgens **11-9.4.1.2.B**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D** van 15 september tot en met 15 mei.

Indien de opdrachtdocumenten voor bezaaiings- en/of beplantingswerken, die moeten aangevat worden nadat andere werken van de opdracht geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, een afzonderlijke uitvoeringstermijn voorschrijven, stelt de aanbestedende overheid de aanvang van de bezaaiings- en/of beplantingswerken vast ten laatste op de datum dat de eraan voorafgaande werken volledig zijn voltooid. Wanneer deze datum evenwel vóór het gunstige plantseizoen of laat op het gunstige seizoen valt (zie **11-8.1.1.3**, **11-8.3.2.3.A**, **11-8.4.1.3.A**, **11-9.4.1.2.B**, **11-10.2.1.2**, **11-10.3.1.2.D**, **11-10.4.1.2.D**, **11-10.5.1.2.D** en **11-10.6.1.2.D**), is de aanbestedende overheid gerechtigd de uitvoering uit te stellen tot het eerstvolgende gunstige seizoen.

Weerverletdagen

§4, 4° Om als dagen, zoals bedoeld in artikel 76, § 4, 4° KB Uitvoeringsregels, te kunnen worden aanvaard, moet de aannemer maandelijks een lijst van de voorgekomen dergelijke dagen indienen. Deze lijst moet bij de aanbestedende overheid op straffe van niet-ontvankelijkheid toekomen ten laatste de 15de dag van de maand die volgt op deze waarin deze dagen zijn voorgekomen. Wanneer een dagboek der werken verplicht is, worden deze gegevens hierin opgenomen.

Voor dringende herstellingswerken zijn de bepalingen betreffende “dagen waarop niet kan gewerkt worden wegens het slecht weer” niet van toepassing.

Werkprogramma

§6 Uiterlijk een maand na de betekening van de goedkeuring van zijn offerte bezorgt de aannemer het volledige werkprogramma betreffende de gehele aanneming.

Het werkprogramma is opgesteld conform de bepalingen van **2-12.1**.

Art. 79 Organisatie van de bouwplaats

1. Veiligheid en hygiëne

De opdrachtnemer stelt de wettelijke en reglementaire veiligheidsuitrustingen ter beschikking van de ambtenaren belast met het toezicht op de werken, zowel in de werkplaats, een laboratorium als op de bouwplaats.

Voor zover als nodig wordt de aandacht van de aannemer gevestigd op artikel 2 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 10 februari 2011 van het Paritair Comité van het Bouwbedrijf, algemeen

bindend verklaard door het KB van 4 oktober 2011 (BS 22 november 2011) waardoor de aannemer instaat voor de melding van de werken van deze aanneming aan het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf, met huidig adres: St. Jansstraat 4 te 1000 Brussel.

De voorafgaande kennisgeving wordt ten minste 15 dagen voor aanvang van de werken toegestuurd aan de met het toezicht inzake arbeidsveiligheid belaste ambtenaar van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg van de betrokken provincie toegestuurd.

2. Verkeersomlegging

De verkeersomlegging is conform de bepalingen van **2-13.3.1**.

3. Verkeersveiligheid en signalisatie

3.1 Toegang tot de aangrenzende eigendommen en handhaving van het voetgangersverkeer

In alle gevallen is de aannemer verplicht om alle nodige maatregelen te nemen om de toegang tot de aangrenzende eigendommen en om het voetgangersverkeer te handhaven.

Afhankelijk van de aard van de werken en de ligging van de bouwplaats kunnen de maatregelen omvatten: het begaanbaar houden van de voetpaden, het overbruggen van de sleuven, het maken van voorlopige toegangen, het proper houden van het openbaar domein, het stapelen van de materialen. Deze maatregelen worden verder beschreven in de opdrachtdocumenten.

3.2 Signalisatie

De signalisatie van de werken moet in overeenstemming zijn met het ministerieel besluit van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg (BS 21 mei 1999) en met de algemene omzendbrief nopens de wegsignalisatie en de latere aanvullingen ervan.

Alvorens het plaatsen van de signalisatie, moet de aannemer altijd beschikken over:

- de nodige toelatingen in overeenstemming met artikel 78.1.1 van het KB van 1 december 1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg (BS 9 december 1975);
- de toelating voorzien in het MB van 7 mei 1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg (BS 21 mei 1999);
- het akkoord van de wegbeheerder.

De aannemer blijft in alle geval aansprakelijk voor de gehele signalisatie van de werken.

3.3 Verwijderen van signalisatie

Buiten de werkuren, zowel 's avonds als tijdens de weekends, en telkens als het werk op de bouwplaats gedurende een bepaalde periode onderbroken wordt, moet in overleg met de aanbestedende overheid de signalisatie die niet absoluut noodzakelijk is voldoende afgedekt of weggenomen worden.

Binnen de 24 uren na beëindiging van de werken, zal de aannemer de signalisatie van de bouwplaats met inbegrip van de borden tot aanduiding van de bouwplaats (bord van de bouwheer) verwijderen van het openbaar domein. Indien hieraan niet wordt voldaan, zullen deze worden verwijderd door toedoen van de aanbestedende overheid. De kostprijs hiervan wordt forfaitair vastgesteld op 500,00 euro per bord en 25,00 euro per baken. Deze sommen worden afgehouden bij de afrekening van de werken.

4. Gelijktijdig uit te voeren werken

Het plaatsen en/of verplaatsen van leidingen gelegen binnen de grenzen van de werken zijn te beschouwen als gelijktijdig uit te voeren opdrachten.

De aannemer is ertoe gehouden de aanbestedende overheid onmiddellijk in te lichten wanneer er zich problemen met nutsleidingen voordoen.

5. Publiciteit en reclame op de werf

De aandacht van de aannemer wordt erop gevestigd dat het overeenkomstig het KB van 14 december 1959 waarbij regelen worden gesteld op het aanplakken en reclame maken (BS 04/01/1960) ten stelligste verboden is om publiciteit of reclame te maken op de werf. Publicitaire boodschappen (zoals voor het huren van materieel) zijn in alle gevallen verboden.

6. Taalgebruik op de werf

De ploegleider op de bouwplaats is vlot Nederlandstalig. Met de ploegleider wordt bedoeld, diegene die op de bouwplaats de ploeg leidt en ter plaatse tijdens de leveringen en werken aanwezig is.

De aandacht van de inschrijver wordt er uitdrukkelijk op gevestigd dat alle vergaderingen en opleveringen steeds in het Nederlands gehouden worden.

De opdrachtnemer mag zo nodig een tolk inschakelen. De kosten, verbonden aan het inschakelen van een tolk, zijn een last van de aanneming en worden door de aanbestedende overheid niet afzonderlijk vergoed.

Art. 80 §2 Wijzigingen aan de opdracht

Door zijn offerte aanvaardt de aannemer de toepassingsregels van CMK-2003 – Kostenschaal voor aannemersmateriaal, zoals vastgesteld in de omzendbrief MOW/2006/01 (BS 6 oktober 2006) voor het berekenen van de uurkosten van aannemersmateriaal bij het opstellen van verrekeningen, schadeclaims en herzieningen van de overeenkomst.

Art. 82 §1 Proeven en controles

1. Controles op de bouwplaats of op de plaats van levering

De proeven en controles voor de keuring van producten op de bouwplaats of op de plaats van levering worden op tegenspraak verricht door de gemachtigde van de aanbestedende overheid, d.w.z. in aanwezigheid van de opdrachtnemer of zijn gemachtigde en eventueel ook van de fabrikant of zijn gemachtigde, in het geval dat deze door de opdrachtnemer is uitgenodigd. Bij verstek is de gemachtigde van de aanbestedende overheid gerechtigd de verrichtingen alleen uit te voeren.

De proeven en controles die op de bouwplaats verricht worden, zijn o.a.

- de controle van het draagvermogen;
- het profiel en de vlakheid van het(de) oppervlak(ken);
- de dikte van de afgegraven bovenste bodemlaag en van de afdekkingslaag;
- de verdichting;
- de bodempeilen en -hellingen en dwarsafmetingen van sloten;
- het tracé;
- het lengteprofiel;
- de verankeringskracht;
- de waterdichtheid van de riolering volgens **7-1.3.4**;
- de video-inspectie.

Door bemiddeling van de opdrachtnemer worden kosteloos aan de aanbestedende overheid de werkrachten alsmede de gekalibreerde proefwerktuigen, gebruikelijke voorwerpen en gewaarmerkte meettoestellen die hierbij nodig zijn verstrekt. De te kalibreren toestellen moeten voorzien zijn van een kalibratiecertificaat met geldigheidsdatum. Voor het verrichten van de wegingen die nodig zijn voor het nazicht van de producten waarvoor een theoretische of een benaderende massa werd vooropgesteld, moeten behoorlijk geijkte weegtoestellen kosteloos ter beschikking van de aanbestedende overheid gesteld worden. De kosten van de prestaties die in verband met de keuringen door derden geleverd worden, worden ten laste van de opdrachtnemer aangerekend tegen deze door derden gefactureerde kostprijs.

De kosten van de video-inspectie van de riolen door een door de aanbestedende overheid gekozen ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid. De kosten van

een nieuwe video-inspectie door een ISO/IEC 17025 geaccrediteerd laboratorium, na herstelling of kuisen van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de opdrachtnemer.

De kosten van de waterdichtheidsproeven van de riolen, zijn voor rekening van de aanbestedende overheid. In de samenvattende opmeting wordt hiervoor een afzonderlijke post opgenomen. De kosten van nieuwe waterdichtheidsproeven van de riolen na een eventuele herstelling van rioolgedeelten zijn steeds voor rekening van de opdrachtnemer.

2. Controles in de werkplaatsen van de producent

Indien de proeven en controles gebeuren in de werkhuizen van de producent, worden de in gereedheid gebrachte proefmonsters of te onderzoeken stukken binnen de vijftien kalenderdagen na het merken, ter beschikking van de gemachtigde van de aanbestedende overheid gesteld. Het nazicht gebeurt in aanwezigheid van deze gemachtigde. De proeven op de producten en de kosten van de voorbereiding van de monsters, zijn alsdan altijd voor rekening van de opdrachtnemer waar zij ook mogen plaatsvinden.

Indien de proeven en controles gebeuren in de werkhuizen van de opdrachtnemer verstrekt de opdrachtnemer kosteloos aan de aanbestedende overheid de werkrachten alsmede de werktuigen en de gebruikelijke voorwerpen die voor het nazicht en de keuring van de producten nodig zijn. Hij stelt kosteloos gewaarmerkte meettoestellen en proefwerktuigen voor het verrichten van de proeven in zijn werkhuizen ter beschikking van de aanbestedende overheid.

3. Controle van gecertificeerde producten

In het geval dat de opdrachtnemer aantoont dat de producten, overeenkomstig de bepalingen van de opdrachtdocumenten, tijdens hun productie door een onafhankelijke instantie werden gecontroleerd, dan worden de proeven en controles uitsluitend verricht in de laboratoria van de aanbestedende overheid of in geaccrediteerde laboratoria, naar keuze van de aanbestedende overheid. Alsdan zijn de laboratoriumkosten betreffende de voorbereiding van de monsters en/of van de te bereiden monsters voor rekening van de aanbestedende overheid en draagt de aanbestedende overheid ook de kosten van het nazicht in deze laboratoria.

Art. 82 §2 Tegenproeven

Indien de resultaten van de controles en de proeven op tegensprekelijke wijze bekomen zijn, dan kunnen de resultaten niet aangevochten worden.

De tegenproef gebeurt altijd op grond van een dubbel aantal stalen en proefstukken dan het aantal waarop de aangevochten proef werd verricht.

De partijen hebben geen verplichting om hun keuze van het laboratorium vooraf kenbaar te maken.

Teneinde representatief te zijn, moeten de kenmerken van de monsters en proefstukken voor de tegenproef, zoveel mogelijk deze van de monsters en proefstukken voor de oorspronkelijke proef benaderen. Derhalve moet bij bemonstering in situ, de monsterneming voor de tegenproef verricht worden binnen een straal van 1 meter van de plaatsen waar de monsters voor de oorspronkelijke proef werden genomen.

Art. 82 §4 Vervangingsproducten en vervangingswerken

De kosten van de voorbereiding van de monsters, van het vervaardigen van proefstukken en proeven betreffende vervangingsproducten en het dubbel nazicht van de producten en werken zijn voor rekening van de opdrachtnemer.

De producten of werken die een eerste maal werden geweigerd doch na omwerking of behandeling opnieuw voor keuring worden aangeboden, worden insgelijks als vervangingsproducten of vervangingswerken beschouwd.

Wanneer de a posteriori uitgevoerde keuring van de werken vaksgewijze gebeurt, moeten ze slechts vervangen, omgewerkt of behandeld worden voor zover als nodig, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten. De aanbestedende overheid verricht alsdan alleen een nazicht van de werken voor zover ze dienden vervangen,

omgewerkt of behandeld te worden, d.w.z. dat de individuele proefresultaten vastgesteld bij het vroeger nazicht behouden blijven, behalve waar de werken moeten vervangen, omgewerkt of behandeld worden. De opdrachtnemer wordt geacht hiermede impliciet akkoord te gaan. Zo niet dient hij, binnen de vijftien kalenderdagen nadat de weigering werd meegedeeld, de aanbestedende overheid uitdrukkelijk te verzoeken de werken in het geweigerd vak aan een volledig nieuw nazicht te onderwerpen.

Om te kunnen nagaan of de opdrachtnemer de werken voor zover als nodig vervangen, omgewerkt of behandeld heeft, teneinde te voldoen aan de voorschriften van de algemene uitvoeringsregels en/of van de opdrachtdocumenten, verricht de aanbestedende overheid in de betreffende deelvakken in voorkomend geval een dubbel nazicht, namelijk waar de werken niet werden vervangen, omgewerkt of behandeld en waar wel.

De uitslag van elk nazicht afzonderlijk moet voldoening schenken. Voor het bepalen van eventuele refacties worden als representatieve proefresultaten voor het betreffende deelvak, de gewogen gemiddelden van de individuele proefresultaten van het dubbel nazicht genomen, rekening houdende met de hoeveelheden van de wel en van de niet vervangen, omgewerkte of behandelde werken.

Art. 83 Dagboek van werken

Een dagboek van de werken moet bijgehouden worden op de bouwplaats. Zo nodig wordt een dagboek van de werken bijgehouden voor de verschillende delen van de bouwplaats.

De opdrachtnemer levert daartoe:

- een automatische stempel die de volgende vermeldingen bevat:
 - de naam van de aanbestedende overheid;
 - het besteknummer;
 - de titel van het bestek;
 - de naam van de opdrachtnemer.
- een dagboek met vier zelfdoorschrijvende bladen per dag.

Verder levert de opdrachtnemer aan het toezichthoudend personeel van de aanbestedende overheid, van zodra er materieel op de bouwplaats wordt ingezet, een fiche met de technische kenmerken van het ingezet materieel.

Indien de aanbestedende overheid erom verzoekt, stelt de opdrachtnemer, naast het dagboek van de werken op de bouwplaats, ook een dagboek van de werken ter beschikking in de constructiewerkplaats.

Dit dagboek en de eventuele aantekeningen worden opgesteld in de vorm en volgens een werkwijze die te bepalen is door de aanbestedende overheid.

De uitvoering van de grondwerken wordt volgens de aard van de werken genoteerd in een dagboek van de grondwerken (dagrapportering), dat als bijlage gevoegd wordt bij het dagboek van de werken. In de dagrapportering moeten alle rapporten, attesten en verklaringen worden verzameld.

Art. 84 Aansprakelijkheid van de aannemer

Door zijn offerte aanvaardt de inschrijver dat de uniforme methode voor waardebeoordeling van straat-, laan- en parkbomen behorend tot het openbaar domein, zoals beschreven in **2-11**, als basis zal dienen voor de berekening van schade veroorzaakt aan bomen van het openbaar domein ingevolge zijn werken in de omgeving van bomen.

Meer informatie over de waardebeoordeling van bomen kan gevonden worden op volgende website: <http://www.vvog.info/default.asp?page=44>.

Art. 86 Verdragingsboetes

Het niet in acht nemen van de gedeeltelijke uitvoeringstermijnen, die dwingend zijn volgens **13-1.1.2.1**, wordt bestraft door een speciale straf van 250 EUR per niet uitgevoerde post of per niet volledig uitgevoerde post.

Indien de maaiingen niet voltooid zijn binnen de voorgeschreven termijn, vastgesteld in artikel 76 wordt een straf toegepast van 12,50 EUR per kalenderdag vertraging. Deze boete wordt, per opdracht, beperkt tot het voorziene bedrag voor één maaibeurt.

Art. 90 Vondsten tijdens de werken

Onverminderd de bepalingen inzake toevalsvondsten van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium (BS 15 september 1993) moet de aannemer iedere vondst van enig archeologisch belang die aangetroffen is tijdens het graaf- en slopingswerk binnen drie dagen ter kennis te brengen van de aanbestedende overheid en aan de diensten bevoegd voor het onroerend erfgoed.

De aannemer laat bij archeologische vondsten tijdens het werk de personeelsleden van de diensten bevoegd voor onroerend erfgoed en de door deze diensten opgeroepen deskundigen of met een opdracht gemandateerde medewerkers toe op het werk te komen.

Als archeologische vondsten op het werk worden aangetroffen, kan de aanbestedende overheid in afspraak met of onder toezicht van voormelde diensten de aannemer opdragen de voorlopige werken te verwezenlijken om de uitvoering van het terreingebonden archeologisch onderzoek mogelijk te maken en te vergemakkelijken.

De vergoeding voor deze voorlopige werken wordt in overleg tussen de aannemer en de aanbestedende overheid overeengekomen.

Wanneer de diensten bevoegd voor onroerend erfgoed in overleg met de aanbestedende overheid met het oog op het terreingebonden archeologisch onderzoek extra werken noodzakelijk acht, moet de aannemer voormelde diensten laten beschikken over het personeel en het materiaal dat nodig is voor het verrichten van het wenselijk geacht onderzoek. Het arbeidsloon voor dat onderzoek en, ingeval daarvoor gespecialiseerd materiaal wordt gebruikt, de netto-kosten van dat materiaal, worden door de aanbestedende overheid aan de aannemer vergoed.

Art. 92 Opleveringen en waarborg

1. Werken die niet voor oplevering worden aanvaard

De aanvangsdatum van de slopings- en herbouwwerken wordt in het proces-verbaal van niet-oplevering door de aanbestedende overheid vastgesteld.

De termijn begrepen tussen deze aanvangsdatum en de datum van voltooiing van de gezamenlijke werken wordt niet in aanmerking genomen voor de eventuele toepassing van de artikel 86 AUR voorziene boete voor laattijdige uitvoering.

De einddatum van deze slopings- en herstellingswerken moet bij ter post aangetekende brief door de aannemer meegedeeld worden.

2. Waarborgtermijn

Indien de opdrachtdocumenten geen waarborgtermijn vooropstellen, wordt hij gesteld op:

- 6 jaar voor geprefabriceerde markeringen uit kunststof;
- 5 jaar voor verticale verkeerstekens;
- 5 jaar voor de asfalteringswerken waarbij één of meerdere onderlagen van het type AVS aangelegd worden;
- 3 jaar voor werken op hoofdwegen, primaire wegen, secundaire wegen, voor groenaanleg, voor natuurtechnische werken aan waterlopen met levende materialen (met inbegrip van uitschietend rijkshout e.d.) en voor thermoplastische en koudplastische markeringen (ook geprefabriceerde);
- 2 jaar voor werken op lokale wegen en vrijliggende fietspaden, alsook op landbouwwegen en verbeteringswerken aan onbevaarbare waterlopen;
- 1 jaar voor verfmarkeringen;
- geen waarborgtermijn voor ruimingswerken aan onbevaarbare waterlopen; de voorlopige oplevering valt samen met de definitieve;

- 1 jaar voor alle andere werken.

Op herstellingen die plaats hebben minder dan één jaar voor het verstrijken van de waarborgperiode van de opdracht, wordt een nieuwe waarborgtermijn toegepast zoals vastgesteld in het proces verbaal van de aanbestedende overheid.

De aanbestedende overheid kan het aandeel van de borgtocht dat als garantie blijft tot het verstrijken van die bijkomende waarborgperiode bepalen in verhouding tot het belang van de herstelling.

Art. 95 Betalingen

1. Algemeen

Zowel voor de betalingen in mindering, de betaling van het saldo als de eenmalige betaling van de opdrachtsom dient de opdrachtnemer een gedateerde en ondertekende schuldvordering in te dienen die steunt op een gedetailleerde staat van de werken.

Onder “betaling van het saldo van de opdracht” of “de eindvereffening” wordt verstaan de laatste betaling van de in de opmeting opgenomen uitgevoerde werken, als zodanig door de aanbestedende overheid aangegeven, met uitzondering van die werken die tijdens de waarborgtermijn moeten worden uitgevoerd.

Enkel de prestaties die zijn uitgevoerd overeenkomstig bovenvermelde bepalingen en die niet zijn geweigerd komen in aanmerking voor opname in de staat van de werken. Anderzijds houdt de opname in deze staat niet in dat de desbetreffende werken zouden aanvaard zijn. Immers, de proefuitslagen die op het ogenblik van het opstellen van de vorderingsstaat nog niet gekend zijn of waarover nog geen beslissing is getroffen kunnen later eventueel, ofwel een weigering, ofwel straffen en kortingen wegens minderwaarde (refacties) tot gevolg hebben.

De werken en prestaties, die in deze staat zijn opgenomen, moeten uitgesplitst worden per staat der werken of per gegeven dienstbevel. Als de werken uitgevoerd zijn in verschillende perioden, moeten de gevorderde bedragen per periode uitgesplitst worden.

De meerwerken die op schriftelijk bevel van de aanbestedende overheid worden uitgevoerd tegen eenheidsprijzen die de aannemer heeft voorgesteld maar de aanbestedende overheid nog niet heeft aanvaard, worden opgenomen in bisstaten en met afzonderlijke schuldvordering ingediend.

Voor de betaling van bijwerken bij toepassing van artikel 80 AUR dient de aldus gedateerde en ondertekende schuldvordering uitdrukkelijk te verwijzen naar het geschreven bevel van de aanbestedende overheid tot uitvoering van de (meer)werken.

De datum van binnenkomen van de betalingsaanvraag en factuur is maar geldig voor het verdere verloop van het dossier, als de adressering van zowel betalingsaanvraag als factuur dezelfde is als deze opgegeven in het bestek.

Bij foute adressering zal de aanbestedende overheid de datum van werkelijke ontvangst van het desbetreffende document als bindend in rekening brengen voor het bepalen van de termijn waarbinnen de betaling moet gebeuren.

Dit geldt zowel voor de bepaling van de verificatietermijn als voor de bepaling van de betalingstermijn.

2. Verificatietermijn

Binnen de 30 dagen na ontvangst van de gedateerde en ondertekende schuldvordering maakt de aanbestedende overheid, op grond van haar eigen gegevens, de verbeterde staat op van de uitgevoerde prestaties die voor betaling aanvaard worden. Het voor betaling aanvaarde bedrag wordt opgenomen in een proces-verbaal. De prestaties die niet op dit proces-verbaal voorkomen, maar die wel door de opdrachtnemer gevorderd werden, dienen derhalve beschouwd te worden als prestaties die niet voor betaling in aanmerking komen.

De opdrachtnemer vertrekt van de gegevens die de aanbestedende overheid heeft aanvaard voor het opmaken van zijn volgende gedetailleerde staat van uitgevoerde werken. De gegevens die de aanbestedende overheid niet heeft aanvaard, mag de opdrachtnemer opnemen in een bisstaat om zijn eventueel recht op een latere betaling te vrijwaren.

Binnen de verificatietermijn verricht de aanbestedende overheid desgevallend het nazicht van de certificatiestaat. Indien discrepanties worden vastgesteld tussen de certificatiestaat en de ingediende staat van werken met betrekking tot de uitgevoerde hoeveelheden, zal dit aanleiding geven tot een vraag om verantwoording.

Indien bepaalde documenten en verantwoordingsstukken ontbreken die nodig zijn voor de verificatie van de ingediende schuldvordering, zal de opdrachtnemer worden verzocht deze stukken binnen de zeven dagen in te dienen.

De verificatietermijn van 30 dagen wordt in voorkomend geval verlengd met:

1. het aantal dagen dat de bovenvermelde termijn van zeven dagen voor de indiening van de ontbrekende documenten en verantwoordingsstukken wordt overschreden;
2. het aantal dagen dat de ondervermelde termijn van vijf dagen voor de indiening van de factuur wordt overschreden;
3. het aantal dagen dat nodig is om het antwoord van de aannemer te ontvangen wanneer de aanbestedende overheid hem, inzake zijn fiscale en sociale schulden, moet bevragen.

Van het bovenvermelde proces-verbaal wordt onmiddellijk een afschrift verstuurd naar de opdrachtnemer met de vraag om voor het aanvaarde bedrag binnen de 5 dagen een factuur in te dienen.

3. Milieuheffingen verbonden aan de afgifte en verwerking van afvalstoffen

In de samenvattende opmeting kan een post opgenomen worden die voorbehouden is voor de terugbetaling van de milieuheffingen verbonden aan de afgifte en verwerking van afvalstoffen, die de aannemer betaalt op de eindbestemming.

In voorkomend geval mag deze geraamde som (GS) door de inschrijver niet worden gewijzigd en dient deze te worden opgenomen in het totale bedrag van de offerte.

In de vorderingsstaat wordt het bedrag van de werkelijk door de aannemer betaalde milieuheffingen opgenomen. Op deze bedragen wordt geen verhoging voor de algemene kosten toegepast.

Een kopie van de overeenkomstige afgiftefacturen dient bij de vorderingsstaat gevoegd te worden.

De terugbetaling van de afgiftekosten geschiedt steeds en uitsluitend op basis van voor te leggen bewijsstukken zoals weegbons en facturen. De factuur dient volgende gegevens te vermelden:

- het nummer van de toelatingsbon;
- het nummer van de weegbon;
- de aard van het afval;
- de afgiftekosten per ton;
- de eventuele weegkosten;
- de eenheidsprijs van de wettelijke milieuheffingen met verwijzing naar het betreffende artikel 47, § 2 van het decreet van 2 juli 1981 en zijn latere wijzigingen en eventuele gemeentelijke opcentiemen.

De weegbon dient volgende gegevens te vermelden:

- datum, plaats en eventueel uur van weging;
- gewicht van het afval;
- de aard van het afval;
- nummerplaat van de vrachtwagen.

5 BIJLAGE BIJ ART. 20 §1 VAN HET KB PLAATSING: PRIJSHERZIENINGSFORMULES

5.1 Algemeen

De standaardformule voor de berekening van prijsherzieningen heeft de volgende vorm:

$$p = P \times \left(a \times \frac{s}{S} + b_1 \times \frac{x_1}{X_1} + b_2 \times \frac{x_2}{X_2} + \dots + b_n \times \frac{x_n}{X_n} + c \right)$$

In deze formule is:

- P** het op basis van de overeenkomst vastgestelde bedrag van de staat, exclusief btw en zonder toepassing van prijsherziening en straffen;
- p** het herziene bedrag, rekening houdend met de schommelingen van de lonen en van de erop betrekking hebbende sociale lasten en verzekeringen, alsmede van de prijzen van de materialen, grondstoffen en verbruiksproducten, exclusief btw en zonder toepassing van straffen;
- a, b₁, b₂, ..., b_n, c** wegingscoëfficiënten waarvan de som gelijk is aan één (1);
- S en s** het basisloon volgens **5.4.1**;
- X₁, X₂, ..., X_n** referentieprijzen van specifieke producten of indexcijfers op basis van een jaarlijks verbruik van specifieke producten op de inlandse markt:
- vastgesteld voor de maand N-1 die de opening van de offertes in de maand N voorafgaat voor parameters van het type O.W. en voor de indexen I, I_c, I_g, K₁ en K₂;
 - vastgesteld voor de maand N-3 die de opening van de offertes in de maand N voorafgaat voor parameters van het type ISTI;
- x₁, x₂, ..., x_n** dezelfde referentieprijzen of dezelfde indexcijfers:
- vastgesteld voor de maand N-1 die het begin van de beschouwde periode in de maand N voorafgaat voor parameters van het type O.W. en voor de indexen I, I_c, I_g, K₁ en K₂;
 - vastgesteld voor de maand N-3 die het begin van de beschouwde periode in de maand N voorafgaat voor parameters van het type ISTI.

Bij de berekening wordt eerst iedere breuk herleid tot een getal met 5 decimalen. Hiertoe wordt de vijfde decimaal vermeerderd met 1 als de zesde decimaal gelijk is aan of groter is dan 5. Vervolgens wordt ieder aldus berekend getal vermenigvuldigd met de overeenkomstige coëfficiënt. De verkregen producten worden op dezelfde wijze als hierboven beschreven afgerond op de vijfde decimaal.

5.2 Algemene prijsherzieningsformules

De volgende algemene prijsherzieningsformules zijn formules die kunnen toegepast worden op alle of een combinatie van verschillende posten.

De parameters zijn volgens **5.4**.

Formule 0000.00001 algemeen

$$p = P \times \frac{i_c}{I_c}$$

Formule 0000.00002 inzet van arbeiders en transportmiddel

$$p = P \times \left(0,55 \times \frac{s}{S} + 0,15 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,15 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0000.00003 aanleggen van wegen met cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,40 \cdot \frac{s}{S} + 0,40 \cdot \frac{k_2}{K_2} + 0,20 \right)$$

Formule 0000.00004 aanbrengen van bitumineuze verhardingen, slemlagen en bestrijkingen

$$p = P \times \left(0,17 \cdot \frac{s}{S} + 0,30 \cdot \frac{ow564}{OW564} + 0,18 \cdot \frac{ow111}{OW111} + 0,12 \cdot \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,23 \right)$$

Formule 0000.00005 beplantingswerken en arbeidsintensieve werken

$$p = P \times \left(0,65 \cdot \frac{s}{S} + 0,10 \cdot \frac{i}{I} + 0,25 \right)$$

Voor de driemaandelijke periode van de onderhoudswerken van beplantingen wordt voor “s” en “i” de gemiddelde waarde van de 3 maanden berekend vanaf de aanvangsdatum van de beschouwde periode.

Formule 0000.00006 herstellings- en verbeteringswerken aan onbevaarbare en bevaarbare waterlopen

$$p = P \times \left(0,40 \cdot \frac{s}{S} + 0,40 \cdot \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

Formule 0000.00007 ruimingswerken aan onbevaarbare en bevaarbare waterlopen

$$p = P \times \left(0,58 \cdot \frac{s}{S} + 0,12 \cdot \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,30 \right)$$

Formule 0000.00008 grond-, bagger- en afbraakwerken

$$p = P \times \left(0,45 \cdot \frac{s}{S} + 0,09 \cdot \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,26 \cdot \frac{i}{I} + 0,20 \right)$$

5.3 Specifieke prijsherzieningsformules

De volgende specifieke prijsherzieningsformules zijn formules die kunnen toegepast worden op één of meerdere specifieke posten van de meetstaat.

5.3.1 Hoofdstuk 4 – Voorbereidende werken en grondwerken

Formule 0401.00001 verwijderen van houtachtige gewassen

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,26 \times \frac{s}{S} + 0,34 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,10 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0401.00002 insnijden, affrezen en verbrokkelen van verhardingen

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,28 \times \frac{s}{S} + 0,31 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,21 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0401.00003 op- en afbraakwerken

$$p = P \times \left(0,27 \times \frac{s}{S} + 0,31 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,27 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0402.00001 grondverzet, zonder wegtransport van gronden

$$p = P \times \left(0,19 \times \frac{s}{S} + 0,51 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,15 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0402.00002 grondverzet, met wegtransport van gronden

$$p = P \times \left(0,23 \times \frac{s}{S} + 0,32 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,27 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,03 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00001 geschikt maken met bindmiddel, cement

$$p = P \times \left(0,01 \times \frac{s}{S} + 0,82 \times \frac{\text{isti2351}}{\text{ISTI2351}} + 0,01 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,01 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00002 geschikt maken met bindmiddel, kalk

$$p = P \times \left(0,02 \times \frac{s}{S} + 0,77 \times \frac{\text{isti2350}}{\text{ISTI2350}} + 0,03 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,03 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00003 geschikt maken met steenslag

$$p = P \times \left(0,06 \times \frac{s}{S} + 0,63 \times \frac{\text{ow132}}{\text{OW132}} + 0,08 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,08 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0405.00004 geschikt maken met aanvullingsmateriaal

$$p = P \times \left(0,22 \times \frac{s}{S} + 0,30 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,33 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.2 Hoofdstuk 5 – Onderfunderingen en funderingen
Formule 0503.00001 onderfundering type I

$$p = P \times \left(0,12 \times \frac{s}{S} + 0,17 \times \frac{\text{ow102}}{\text{OW102}} + 0,17 \times \frac{\text{ow132}}{\text{OW132}} + 0,12 \times \frac{\text{ow133}}{\text{OW133}} + 0,15 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,12 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0503.00002 onderfundering type II

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,09 \times \frac{s}{S} + 0,16 \times \frac{ow101}{OW101} + 0,15 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,14 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,10 \times \frac{ow133}{OW133} + \\ + 0,12 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0504.00001 steenslagfundering zonder toevoegsel

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,10 \times \frac{s}{S} + 0,20 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,18 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,14 \times \frac{ow133}{OW133} + \\ + 0,13 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0504.00002 steenslagfundering met continue korrelverdeling met toevoegsel, type IA

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,05 \times \frac{s}{S} + 0,14 \times \frac{ow102}{OW102} + 0,13 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,10 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,32 \times \frac{ow464}{OW464} + \\ + 0,06 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0504.00003 steenslagfundering met continue korrelverdeling met toevoegsel, type IIA

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,07 \times \frac{s}{S} + 0,14 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,19 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,29 \times \frac{ow464}{OW464} + \\ + 0,09 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,07 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0504.00004 fundering van zandcement

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,15 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,24 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,20 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0504.00005 fundering van schraal beton

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,08 \times \frac{s}{S} + 0,28 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,30 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,11 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0504.00006 fundering van walsbeton

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,11 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,32 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,06 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

5.3.3 Hoofdstuk 6 – Verhardingen

Formule 0601.00001 ongewapende cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,17 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,06 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,24 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0601.00002 doorgaand gewapende cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,08 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,19 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,40 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,05 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0601.00003 supplementaire wapening voor cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,34 \times \frac{s}{S} + 0,50 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,01 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0601.00004 verankeringslandhoofden van doorgaand gewapende cementbetonverhardingen

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,05 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,11 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,15 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,14 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00001 toplaag van AB of APT

$$p = P \times \left(0,21 \times \frac{s}{S} + 0,07 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,06 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,18 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,21 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00002 toplaag van SMA

$$p = P \times \left(0,21 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,04 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,21 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00003 toplaag van ZOA

$$p = P \times \left(0,20 \times \frac{s}{S} + 0,16 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,03 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,19 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,16 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0602.00004 toplaag van GA

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,49 \times \frac{s}{S} + 0,01 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,02 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,06 \times \frac{ow564}{OW564} + \\ + 0,19 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0602.00005 onderlaag en profileerlaag van APO of AVS

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,16 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,11 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,21 \times \frac{ow564}{OW564} + \\ + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0602.00006 tussenlaag van ABT

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,19 \times \frac{s}{S} + 0,09 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,07 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,19 \times \frac{ow564}{OW564} + \\ + 0,20 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0602.00007 beschermlaag van AB-3C of AB-3D

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,21 \times \frac{s}{S} + 0,08 \times \frac{ow111}{OW111} + 0,06 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,15 \times \frac{ow564}{OW564} + \\ + 0,21 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,14 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0603.00001 bestrating van in rijen te leggen kasseien en mozaïekkeien

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,37 \times \frac{s}{S} + 0,14 \times \frac{ow101}{OW101} + 0,02 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,04 \times \frac{ow464}{OW464} + \\ + 0,13 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0603.00002 bestrating van betonstraatstenen

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,27 \times \frac{s}{S} + 0,50 \times \frac{ow475}{OW475} + 0,06 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,02 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0603.00003 bestrating van betontegels

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,43 \times \frac{s}{S} + 0,30 \times \frac{ow470}{OW470} + 0,09 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0603.00004 zandbed voor bestratingen

$$p = P \times \left(0,30 \times \frac{s}{S} + 0,13 \times \frac{ow130}{OW130} + 0,28 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,14 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00005 bed van zandcement voor bestratingen

$$p = P \times \left(0,22 \times \frac{s}{S} + 0,10 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,23 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,20 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0603.00006 mortelbed voor bestratingen

$$p = P \times \left(0,20 \times \frac{s}{S} + 0,04 \times \frac{ow130}{OW130} + 0,27 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,22 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0604.00001 walsbetonverharding

$$p = P \times \left(0,15 \times \frac{s}{S} + 0,22 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,26 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,13 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0604.00002 verharding in steenslag voor fiets- en voetpaden

$$p = P \times \left(0,17 \times \frac{s}{S} + 0,23 \times \frac{ow132}{OW132} + 0,08 \times \frac{ow133}{OW133} + 0,09 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,16 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.4 Hoofdstuk 7 – Rioleringen en afvoer van water**Formule 0701.00001 rioleringsbuizen in ongewapend beton**

$$p = P \times \left(0,18 \times \frac{s}{S} + 0,29 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,26 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00002 rioleringsbuizen in gewapend beton

$$p = P \times \left(0,15 \times \frac{s}{S} + 0,38 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,22 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00003 gresbuizen

$$p = P \times \left(0,17 \times \frac{s}{S} + 0,35 \times \frac{\text{isti2332}}{\text{ISTI2332}} + 0,25 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,08 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00004 PVC-buizen

$$p = P \times \left(0,50 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{\text{isti2221}}{\text{ISTI2221}} + 0,06 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,03 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00005 buizen in polyethyleen

$$p = P \times \left(0,45 \times \frac{s}{S} + 0,32 \times \frac{\text{isti2221}}{\text{ISTI2221}} + 0,06 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,02 \times \frac{\text{ow550bis}}{\text{OW550bis}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00006 fundering, omhulling en aanvulling met aanvullingsmateriaal

$$p = P \times \left(0,37 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,22 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00007 fundering, omhulling en aanvulling met zand

$$p = P \times \left(0,16 \times \frac{s}{S} + 0,48 \times \frac{\text{ow131}}{\text{OW131}} + 0,11 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,10 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0701.00008 fundering, omhulling en aanvulling met zandcement

$$p = P \times \left(0,08 \times \frac{s}{S} + 0,27 \times \frac{\text{ow131}}{\text{OW131}} + 0,39 \times \frac{\text{ow464}}{\text{OW464}} + 0,06 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,05 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00001 geprefabriceerde inspectieputten

$$p = P \times \left(0,07 \times \frac{s}{S} + 0,64 \times \frac{\text{ow486bis}}{\text{OW486bis}} + 0,10 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,04 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0703.00002 aansluiten van een nieuwe buis op een bestaande constructie

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,25 \times \frac{s}{S} + 0,20 \times \frac{ow486bis}{OW486bis} + 0,03 \times \frac{isti2363}{IST12363} + \\ + 0,20 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,17 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0703.00003 elementen in gietijzer

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,13 \times \frac{s}{S} + 0,57 \times \frac{ow229}{OW229} + 0,02 \times \frac{isti2363}{IST12363} + \\ + 0,07 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,06 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0703.00004 beton voor gewapend beton

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,31 \times \frac{s}{S} + 0,04 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,09 \times \frac{ow464}{OW464} + \\ + 0,22 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,19 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0703.00005 wapeningsstaal

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,34 \times \frac{s}{S} + 0,50 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,01 \times \frac{isti2800}{IST12800} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

5.3.5 Hoofdstuk 8 – Lijnvormige elementen**Formule 0801.00001 geprefabriceerde betonnen lijnvormige elementen**

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,42 \times \frac{s}{S} + 0,29 \times \frac{ow480}{OW480} + 0,11 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0801.00002 ter plaatse gefabriceerde lijnvormige elementen

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,25 \times \frac{s}{S} + 0,09 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,14 \times \frac{ow464}{OW464} + \\ + 0,23 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,14 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0802.00001 stalen vangrails

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,21 \times \frac{s}{S} + 0,18 \times \frac{ow210}{OW210} + 0,34 \times \frac{ow223}{OW223} + \\ + 0,07 \times \frac{isti2800}{IST12800} + 0,05 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 0802.00002 geprefabriceerde betonnen afscherpende constructies

$$p = P \times \left(0,39 \times \frac{s}{S} + 0,08 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,14 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,11 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,03 \times \frac{ow550bis}{OW550bis} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0802.00003 ter plaatse vervaardigde betonnen afscherpende constructies

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,04 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,07 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,06 \times \frac{ow224}{OW224} + 0,25 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,15 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0803.00001 watergreppels in gietasfalt

$$p = P \times \left(0,56 \times \frac{s}{S} + 0,01 \times \frac{ow112}{OW112} + 0,01 \times \frac{ow138bis}{OW138bis} + 0,04 \times \frac{ow564}{OW564} + 0,11 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,12 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

Formule 0803.00002 kantstroken of watergreppels in betonstraatstenen

$$p = P \times \left(0,44 \times \frac{s}{S} + 0,27 \times \frac{ow475}{OW475} + 0,05 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \right)$$

5.3.6 Hoofdstuk 9 – Allerhande werken

Formule 0901.00001 fundering en stut van zandcement voor lijnvormige elementen

$$p = P \times \left(0,28 \times \frac{s}{S} + 0,09 \times \frac{ow131}{OW131} + 0,20 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,15 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,13 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 0902.00001 fundering en stut van schraal beton voor lijnvormige elementen

$$p = P \times \left(0,16 \times \frac{s}{S} + 0,26 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,27 \times \frac{ow464}{OW464} + 0,07 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,09 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.3.7 Hoofdstuk 10 – Signalisatie**Formule 1001.00001 leveren van verkeersborden en toebehoren**

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,10 \times \frac{s}{S} + 0,20 \times \frac{ow217}{OW217} + 0,22 \times \frac{ow262}{OW262} + 0,12 \times \frac{isti2221}{ISTI2221} + \\ + 0,10 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1001.00002 leveren en plaatsen van verkeersborden

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,31 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{ow217}{OW217} + 0,15 \times \frac{ow262}{OW262} + 0,09 \times \frac{isti2221}{ISTI2221} + \\ + 0,09 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,10 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1001.00003 plaatsen van signalisatie

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,48 \times \frac{s}{S} + 0,03 \times \frac{ow135}{OW135} + 0,04 \times \frac{ow464}{OW464} + \\ + 0,14 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,16 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1001.00004 opbreken/demonteren van signalisatie

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,52 \times \frac{s}{S} + 0,16 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,17 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1002.00001 markeringen met wegverf – lijnvormig

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,30 \times \frac{s}{S} + 0,30 \times \frac{isti2030}{ISTI2030} + 0,17 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,08 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1002.00002 markeringen met wegverf – allerhande

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,50 \times \frac{s}{S} + 0,15 \times \frac{isti2030}{ISTI2030} + 0,09 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,11 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1002.00003 thermoplastische markeringen – lijnvormig

$$p = P \times \left(\begin{array}{l} 0,11 \times \frac{s}{S} + 0,39 \times \frac{isti2030}{ISTI2030} + 0,28 \times \frac{isti2800}{ISTI2800} + 0,07 \times \frac{ow549ter}{OW549ter} + \\ + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \end{array} \right)$$

Formule 1002.00004 thermoplastische markeringen – allerhande

$$p = P \times \left(0,44 \times \frac{s}{S} + 0,23 \times \frac{\text{isti2030}}{\text{ISTI2030}} + 0,08 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,10 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1003.00001 installeren, plaatsen en verwijderen van werfsignalisatie

$$p = P \times \left(0,60 \times \frac{s}{S} + 0,11 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,14 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

Formule 1003.00002 werfsignalisatie voor mobiele werken (6e cat.)

$$p = P \times \left(0,42 \times \frac{s}{S} + 0,23 \times \frac{\text{isti2800}}{\text{ISTI2800}} + 0,20 \times \frac{\text{ow549ter}}{\text{OW549ter}} + 0,05 \times \frac{i_g}{I_g} + 0,05 \times \frac{i_c}{I_c} + 0,05 \right)$$

5.4 Parameters

5.4.1 Basisloon

S is het basisloon, vastgesteld door het Nationaal Paritair Comité van het Bouwbedrijf of door het Paritair Comité voor de metaal, machine- en elektrische bouw of door het Paritair Subcomité voor de elektriciens: installatie en distributie, vermeerderd met de door de Federale Overheidsdienst. Economie, KMO, Middenstand en Energie aangenomen totale sociale lasten en verzekeringen, van kracht 10 dagen vóór de datum van de opening van de offertes.

De waarden van de uurlonen worden afgerond tot 5 cijfers na de komma. Het zesde cijfer verhoogt met 1 indien het 6de cijfer gelijk is aan 5 of hoger.

Het toegepaste basisloon wordt vermeld in de opdrachtdocumenten. De inschrijver vermeldt op zijn offerteformulier het Paritair Comité waartoe hij behoort, alsook zijn huidig aantal werknemers.

s is hetzelfde gemiddelde van de uurlonen, zoals aangenomen door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op de aanvangsdatum van de beschouwde periode.

5.4.2 Indexcijfers

I is het referentie-indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten in het bouwbedrijf op de inlandse markt.

I_c is het indexcijfer op basis van de korf goederen en diensten representatief voor de verbruiksgewoonten van gezinnen.

I_g is het indexcijfer I_c, behalve alcoholische dranken, tabakswaaren en motorbrandstoffen uitgezonderd LPG.

K₂ is het indexcijfer op basis van een jaarlijks verbruik van de voornaamste producten bij wegebouwwerken met cementbetonverhardingen op de inlandse markt.

De indexcijfers worden vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (<http://statbel.fgov.be/>).

5.4.3 Parameters van het type O.W.

O.W. 101	is de referentieprij van porfiersteenslag 40/56.
O.W. 102	is de referentieprij van porfiersteenslag 20/32.
O.W. 111	is de referentieprij van zandsteenslag 6/20.
O.W. 112	is de referentieprij van zandsteenslag 2/6.
O.W. 130	is de referentieprij van binnenlands zand voor bestrating.
O.W. 131	is de referentieprij van binnenlands zand voor beton.
O.W. 132	is de referentieprij van binnenlands grind 4/28 (gemengd, gerold en gebroken).
O.W. 133	is de referentieprij van binnenlands Maaszand.
O.W. 135	is de referentieprij van binnenlands grind 6/20 (gebroken).
O.W. 138bis	is de referentieprij van ingevoerd rivierzand 0/4 (gerold).
O.W. 210	is de referentieprij van profielstaal (kwaliteitsstaal AE 355 D).
O.W. 217	is de referentieprij van profielstaal (courant staal AE 235 A).
O.W. 223	is de referentieprij van warmgewalste dunne platen, courant staal.
O.W. 224	is de referentieprij van betonijzer.
O.W. 262	is de referentieprij van aluminium.
O.W. 464	is de referentieprij van cement.
O.W. 470	is de referentieprij van betonnen tegels.
O.W. 475	is de referentieprij van betonnen straatstenen.
O.W. 480	is de referentieprij van betonnen boordsteen.
O.W. 486bis	is de referentieprij van buis ongewapend beton.
O.W. 549ter	is de referentieprij van diesel wegverkeer.
O.W. 550bis	is de referentieprij van stookolie.
O.W. 564	is de referentieprij van oliebitumen, in bulk.

De parameters van het type O.W. worden vastgesteld door de Commissie Prijslijst Bouwmaterialen.

5.4.4 Parameters van het type ISTI

ISTI 2030	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek.
ISTI 2221	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof.
ISTI 2332	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van bakstenen, tegels en producten voor de bouw van gebakken klei.
ISTI 2350	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van cement, kalk en gips.
ISTI 2351	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van cement.
ISTI 2361	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van artikelen van beton voor de bouw.
ISTI 2363	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van stortklare beton
ISTI 2800	is de afzetprijsindex voor de vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten.

De parameters van het type ISTI worden vastgesteld door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (<http://statbel.fgov.be/>).